

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та
туристичного бізнесу»
Кафедра міжнародних відносин

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
МАГІСТРА

на тему: **«ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ ДЕРЖАВИ
(НА ПРИКЛАДІ США)»**

Виконала:

здобувачка вищої освіти 2-го курсу, групи УМІБ-61
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»
ОПП «Міжнародна інформаційна безпека»
Іванова Анастасія Володимирівна

Керівник:

канд. екон. наук, доцент,
Чернишова Лариса Олексіївна

Рецензент:

канд. соціол. наук, доцент,
Нікулін В'ячеслав Сергійович

ХАРКІВ – 2024 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ ДЕРЖАВИ	8
1.1. Поняття міжнародного іміджу держави та його складові.....	8
1.2. Фактори, що впливають на формування міжнародного іміджу держави.....	16
1.3. Механізми трансформації іміджу держави в сучасних міжнародних відносинах	20
Висновки до розділу 1	25
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ США	28
2.1. Історичні аспекти формування міжнародного іміджу США.....	28
2.2. Вплив політичних та економічних процесів на формування міжнародного іміджу США.....	41
2.3. Соціально-культурні інструменти формування міжнародного іміджу США	50
Висновки до розділу 2.....	52
РОЗДІЛ 3. МІЖНАРОДНИЙ ІМІДЖ США: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	54
3.1. Оцінка сучасного міжнародного іміджу США	54
3.2. Перспективні напрями формування позитивного міжнародного іміджу США.....	63
3.3. Особливості використання Україною досвіду США щодо формування позитивного міжнародного іміджу.....	74
Висновки до розділу 3	79
ВИСНОВКИ.....	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	86

ВСТУП

Актуальність теми. Формування позитивного міжнародного іміджу є важливим елементом державної політики в сучасному світі. У добу глобалізації, коли інформація поширюється миттєво, репутація держави значною мірою впливає на її політичну, економічну та соціокультурну взаємодію з іншими країнами. Імідж держави визначає її сприйняття міжнародною спільнотою, впливає на можливості співпраці, залучення інвестицій, туристичних потоків та створення стратегічних партнерств.

Сполучені Штати Америки є унікальним прикладом країни, яка успішно поєднує «жорстку» та «м'яку» силу для побудови свого міжнародного іміджу. Військова потужність, економічне лідерство, культурний вплив, а також технологічні інновації дозволили США утримувати роль глобального лідера впродовж десятиліть. Однак, сучасний світ стає дедалі складнішим: виникають нові виклики у вигляді геополітичних конфліктів, екологічних проблем, інформаційних війн та посилення конкуренції з боку інших країн. У таких умовах успішне формування міжнародного іміджу США потребує інноваційних підходів, гармонізації зовнішньої політики та ефективного використання сучасних комунікаційних інструментів.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що міжнародний імідж є не лише інструментом впливу на глобальному рівні, але й способом підтримки національних інтересів. Вивчення досвіду США в цій сфері дозволяє зрозуміти механізми, завдяки яким країна формує позитивне сприйняття за кордоном, адаптується до сучасних викликів і зберігає свою конкурентоспроможність. Це може стати у нагоді багатьом іншим країнам, зокрема і Україні, яка також перебуває у процесі активного формування свого міжнародного іміджу.

Теоретико-методологічними проблемами формування міжнародного іміджу держави досліджували такі вчені, як Дж. Най, С. Анхольт, Е. Гільбоа, Д. Пенг, Лю Сяоян, Г. Моргентау, С. Гантінгтон, Г. Кіссінджер.

Безпосередньо дослідженням формування міжнародного іміджу США займалися Дж. Най, Е. Саїд, В. Ліпшман, Г. Моргентау, а також С. Гантінгтон і Р. Ентман.

Серед вітчизняних науковців, які здійснюють дослідження у сфері формування та впливу іміджу на міжнародне сприйняття держави можна виокремити О. Гуменюк, О. Балабанова, В. Кононову, В. Горбатенко.

Мета та завдання роботи. Метою кваліфікаційної роботи є визначення особливостей формування міжнародного іміджу держави на прикладі США та перспективних напрямів його вдосконалення у відповідь на сучасні виклики.

Для досягнення мети роботи поставлені наступні завдання:

- розкрити поняття міжнародного іміджу держави, визначити його сутність та структуру;
- виокремити ключові фактори, що впливають на процес формування міжнародного іміджу держави, та оцінити їх значущість;
- з'ясувати механізми трансформації іміджу держави в умовах сучасних міжнародних відносин;
- визначити історичні етапи та особливості формування міжнародного іміджу США;
- оцінити вплив політичних та економічних процесів на формування міжнародного іміджу США;
- виокремити соціально-культурні інструменти, за допомогою яких США формують свій міжнародний імідж;
- схарактеризувати сучасний міжнародний імідж США, враховуючи глобальні виклики;
- окреслити перспективні напрями вдосконалення міжнародного іміджу США;
- визначити можливості використання Україною досвіду США у формуванні позитивного міжнародного іміджу.

Об'єктом дослідження є міжнародний імідж держави як складова зовнішньої політики.

Предметом дослідження є особливості формування та перспективи удосконалення міжнародного іміджу США.

Теоретико-методологічна та інформаційна база дослідження. Методологічна база дослідження теми ґрунтується на міждисциплінарному підході, на основі теоретичних засад політичної науки, міжнародних відносин, соціології, комунікації та іміджелогії. При дослідженні історичних етапів та сучасного стану формування міжнародного іміджу США були використані методи порівняльного підходу, історичного та системного аналізу. Для вивчення ключових аспектів формування іміджу США через зовнішню політику, культурну дипломатію, економічний вплив і медіа використовувалися системний підхід, аналіз статистичних даних. Окрему увагу приділено вивченню інструментів «м'якої сили» та стратегій публічної дипломатії, що сприяє збереженню і розвитку позитивного міжнародного середовища США як лідера глобальної політики, на основі методів індукції, дедукції, синтезу.

Інформаційну базу даного дослідження складають праці зарубіжних та вітчизняних науковців, які надали можливість здійснити всебічний аналіз факторів, механізмів і інструментів формування міжнародного іміджу США і висвітлили основи формування іміджу, міжнародних відносин, комунікації, публічної дипломатії, а інформаційну базу дослідження складають офіційні документи, наукові статті, монографії, дослідження міжнародних організацій, а також сучасні аналітичні матеріали, що стосуються міжнародного іміджу США.

Практичне значення отриманих результатів. Запропоновані теоретичні положення та висновки кваліфікаційної роботи магістра можуть бути використані:

- для розробки рекомендацій щодо формування позитивного іміджу України. Аналіз стратегій і механізмів, що застосовуються США, дозволяє визначити найефективніші практики для впровадження в українську політику, зокрема в контексті публічної дипломатії та покращення іміджу країни на міжнародній арені. Це стосується як використання культурної дипломатії, так і

стратегічних комунікацій, що дозволяють США формувати сприятливе ставлення до своєї країни на міжнародному рівні;

- місцевими та центральними органами влади з метою запровадження ефективного вектору формування і розвитку іміджу України на міжнародній арені;

- Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна та іншими закладами вищої освіти у навчальному процесі за програмами підготовки магістрів спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» при розробці та викладанні дисциплін з міжнародної інформаційної безпеки.

Апробація результатів дослідження була проведена на Всеукраїнському науково-практичному круглому столі «Стратегічні напрями зовнішньої політики та дипломатії країн світу» (Харків, 21 листопада 2024 р.), тема тез доповідей: «Сучасний стан та напрями розвитку міжнародного іміджу США».

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і списку використаних джерел, який налічує 71 найменування. Загальний обсяг роботи становить 94 сторінки, з яких основного тексту 85 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ ДЕРЖАВИ

1.1. Поняття міжнародного іміджу держави та його складові

Відвідування нової країни вперше, незалежно від того, наскільки добре підготуватися і бути обізнаним з приводу її особливостей, завжди відрізняється від попередніх про неї очікувань. Наприклад, не всі шотландці грають на волінці та носять килти, а те, що ви живете в Сполучених Штатах, не означає, що ви повинні щодня харчуватися бургерами та фаст-фудом. Німці, тим часом, насолоджуються не тільки «Октоберфестами» з пивом і баварськими ковбасками, а у Відні австрійці зайняті безліччю інших розваг, які не обмежуються лише вальсуванням. Водночас стає очевидним, що мешканці приймаючої країни часто мають незвичні і багато в чому хибні уявлення про власну країну. Виникає питання, яка інформація сформувала ці образи і чи можна їх взагалі змінити. Образи конкретних націй, незалежно від їхньої точності, з'являються в основному в результаті складного комунікаційного процесу, який включає різноманітні джерела інформації.

Імідж країни на міжнародній арені - це комплексне уявлення про країну, сформоване сприйняттям її політичних, економічних, культурних і соціальних особливостей іншими країнами та міжнародним співтовариством загалом. Результат відображає справжні досягнення та стратегії країни, а також інформаційні ініціативи, спрямовані на формування певного сприйняття на міжнародній арені. Сприйняття може бути як сприятливим, так і несприятливим, впливаючи на міжнародні відносини, інвестиційну привабливість, туристичний потенціал і загальне становище країни на світовій арені.

Саймон Анхольт, британський політолог і піонер у сфері національного брендингу, формулює це наступним чином: «Національний бренд, або імідж країни, являє собою сукупність уявлень, які люди мають про країну, сформованих на основі інформації, яку вони отримують з різних джерел».

Сприйняття нації діє подібно до брендингу корпорації: позитивний імідж сприяє залученню інвестицій та посилює міжнародну співпрацю. Отже, для всіх відповідальних урядів, які представляють своїх громадян, установи та підприємства, вкрай важливо оцінювати та спостерігати за тим, як сприймають їхню країну у світі, і формулювати стратегію ефективного управління цим сприйняттям. Для них важливо розвивати репутацію, що характеризується справедливістю, правдивістю, силою, привабливістю і справжньою корисністю для досягнення економічних, політичних і соціальних цілей, а також автентичним втіленням духу, інтелекту і рішучості свого народу. Прийшовши до влади, уряд набуває глибокого зобов'язання підтримувати гідну репутацію своєї нації, яка є найдорожчим надбанням своїх громадян. Відповідальність полягає в тому, щоб передати цю репутацію своїм наступникам, гарантуючи, що вона залишиться принаймні в такому ж незайманому стані, в якому була дарована їм спочатку [6].

Значний внесок в еволюцію концепції державного брендингу зробив Філіп Котлер, видатний діяч маркетингу: «Країни, подібно до корпорацій, мають здатність стратегічно керувати своїм іміджем, сприяючи сприятливому сприйняттю своєї нації в глобальному контексті, тим самим сприяючи залученню інвестицій та зміцненню міжнародних відносин». До того ж, він відрізняє імідж від стереотипів, зазначаючи, що імідж є більш особистим і відображає індивідуальне сприйняття країни або соціального сегменту. На противагу цьому, стереотипи - це широко поширені, часто викривлені погляди, які передають або позитивне, або негативне ставлення до країни. Як і в міжособистісному спілкуванні, така ж динаміка відбувається і між державами, однак ці системи значно складніші, ніж індивідуальні комунікації [28].

Загалом, сукупність елементів, які сприяють формуванню іміджу нації в контексті міжнародної арени, називають складовими іміджу країни. До них входять різні грані національної ідентичності, які впливають на те, як державу бачать її жителі та громадяни інших країн. Візьмемо до уваги наступні основні аспекти іміджу країни:

По-перше, це історична компонента, бо історія нації є одним з найважливіших факторів, який визначає, як люди бачать цю націю. Досвід, звичаї, ключові події та особистості, які відіграли важливу роль у формуванні шляху, який країна пройшла на міжнародній арені, - все це включає в себе. Історичні події, такі як участь у війнах, революціях, боротьба за незалежність або ключові соціальні зміни, є фундаментом, на якому будується національна гордість, і впливають на те, як країна сприймається у світовому масштабі. Крім того, велике значення має те, як нація розуміє своє минуле в сьогоденні, оскільки ця інтерпретація може як зміцнити, так і зашкодити іміджу нації.

Наступний аспект пов'язаний з географією, бо існує суттєвий зв'язок між географічним розташуванням нації та її іміджем. Це стосується природних ресурсів, клімату, географії та складу сусідів країни. Наприклад, наявність гірських хребтів, морських пляжів або багатого рельєфу може бути фактором, що приваблює відвідувачів та інвесторів до певної місцевості. Крім того, стратегічне географічне розташування країни (наприклад, на перетині важливих транзитних шляхів) може сприяти підвищенню значення країни як у регіональних, так і у світових справах.

Географічне розташування - це як унікальний фірмовий знак країни, що вирізняє її з-поміж решти світу. Так, наприклад, Великобританія ще за часів імперії з гордістю стверджувала, що сонце ніколи не сідає на її територіях - адже вони мали вплив чи не на всі куточки світу. У деяких країнах бути крихітним - це їх перевага - лише погляньмо на Монако, Сан-Марино та Ватикан - де неспішна прогулянка може доставити з одного кінця в інший за лічені хвилини.

Географічне розташування Чилі також викликає справжнє захоплення - країна затиснута між Андами і Тихим океаном, простягаючись на 6400 км. Австралія - єдине місце на планеті, яке одночасно є і континентом, і материком. Японія, розташована на найвищому місці, заслужила чарівний титул «країни сонця, що сходить» - матінка-природа вміє формувати репутацію країни, часто виступаючи в ролі туристичного магніту. І не забуваймо про Фінляндію, яку

зворушливо називають «країною тисячі озер», а столиця Італії, Рим, гордо височіє на семи пагорбах, які слугують одним із знакових символів міста. Репутація Бразилії переплітається з її амазонськими джунглями, які відчутно потерпають від людських авантюр.

Японія може похвалитися горою Фудзі, Австралія - скелею Айерс-Рок, а Непал Еверестом - їхньою головною гордістю, тож сміливо можна зазначити те, що історична та культурна спадщина відіграє вирішальну роль у формуванні іміджу країни.

Ще одним фактором, який впливає на імідж країни, є рівень економічного розвитку та економічна політика, яку вона проводить. На імідж економічно потужної держави впливає низка факторів, серед яких наявність розвиненої інфраструктури, високий рівень життя, стабільна валюта, а також наявність сучасних технологій та досягнень. Прикладом держави, яка може асоціюватися з успіхом і багатством, є країна, яка експортує високоякісні товари, інноваційні технології або має розвинений фінансовий сектор. З іншого боку, на імідж негативно впливає значний рівень корупції, економічна криза або залежність від іноземної допомоги.

Економічна сфера є ключовим гравцем у процесі формування іміджу, включаючи ВВП, основні експортні товари та індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛП), який останнім часом опинився у центрі уваги, враховуючи, серед іншого, рівень освіти населення.

Не треба забувати і про те, що як політична система, так і зовнішня політика країни мають значний вплив на її імідж. На міжнародній арені демократичні країни, які створили інститути, що підтримують верховенство права та повагу до прав людини, зазвичай сприймаються у більш сприятливому світлі. Сприйняття країни як відповідального чи конфліктного гравця на міжнародній арені формується під впливом її зовнішньої політики, яка включає відносини з іншими країнами, участь у міжнародних організаціях та позицію щодо глобальних викликів (таких як зміна клімату, боротьба з тероризмом та захист прав людини).

Більш того, коли йдеться про імідж держави, соціальна структура, демографічна ситуація, рівень освіти, соціального захисту, охорони здоров'я, зайнятості та добробуту населення - все це має вплив як на внутрішньому, так і на міжнародному рівні. Наприклад, країни з високим рівнем соціальної рівності, доступною медициною та якісною освітою здатні сформувати враження про себе як про державу, що пропонує високий рівень добробуту та захисту для своїх громадян. Це робить країну більш привабливою для іноземних туристів. Це робить країну більш привабливою для людей з інших країн, які можуть бути зацікавлені в тому, щоб жити в ній, працювати або відвідувати школу.

Важливими елементами є також туризм і збереження природної спадщини. Природне багатство, заповідні території, національні парки, курорти та туристичні визначні пам'ятки - все це важливі змінні, що впливають на рівень туризму та відвідуваності, який отримує регіон. Ці місця становлять великий інтерес для туристів. Цілоком можливо, що природна краса країни, архітектурні пам'ятки та туристична інфраструктура є факторами, що сприяють зростанню привабливості країни серед туристів. Крім того, туризм робить значний внесок у розвиток економіки країни і сприяє створенню сприятливого іміджу країни як місця відпочинку, безпечного і бажаного.

І на останок, одним з найефективніших методів формування громадської думки про націю є її культура. Мова, література, мистецтво, архітектура, музика, кіно, гастрономія - все це приклади «м'якої сили», які сприяють формуванню сприятливого іміджу окремої нації. У контексті міжнародної арени імідж нації може бути значно посилений шляхом реалізації культурної дипломатії, популяризації національних традицій, культурних заходів та фестивалів, а також науково-технічних досягнень. Часто досягнення відомих спортсменів та культурних діячів стають емблемами нації, що, в свою чергу, підвищує статус країни в міжнародному співтоваристві [14].

Наприклад, в італійському місті Турин, яке протягом багатьох століть хизувалося своєю індустріальною потужністю, з гордістю приймаючи у себе

заводи славетної компанії «Фіат». На світанку 1990-х років компанія вирішила, що настав час пакувати валізи і перенести свої потужності в далекі краї. Як наслідок, Турин опинився у скрутному становищі з високим рівнем безробіття, що спонукало місцеву владу звернутися до культури як до способу пожвавлення соціально-економічного життя регіону. Влада дійсно активно заходила впроваджувати різні види проектів через низку заходів – було відкрито музей кіно, а також засновано Туринський книжковий ярмарок і започатковано театральний фестиваль.

Слід зазначити, що і різного роду фестивалі та карнавали - це як блискучі аксесуари в гардеробі нації, що додають яскравості та унікальності її загальній атмосфері. Німецький Октоберфест - справжня феєрія для любителів пива з усіх куточків земної кулі. А Франція, у свою чергу, влаштовує грандіозні фестивалі у Ніцці, в той час як Бразилія та Венеція проводять свої власні всесвітньо відомі гуляння. Тож, варто підкреслити те, що як природні, так і рукотворні дива ваблять мандрівників з усіх куточків планети і вважаються вкрай важливими елементами, які складаються імідж країни в єдине і неповторне ціле.

Джозеф Най, дослідник у галузі міжнародної комунікації, стверджує: «Потужне представлення країни на глобальній платформі сприяє формуванню почуття довіри та надійності серед інших країн, закладаючи основу для міжнародної співпраці та розвитку конструктивних дипломатичних зв'язків».

Він також влучно зауважив, що справжня міра сили держави не в її ресурсах, а в здатності впливати на інших без застосування сили. Він назвав цю здатність «м'якою силою» і описав її як привабливість, яка спонукає інші країни наслідувати приклад лідера. А формування іміджу є невід'ємною частиною концепції «м'якої сили», яка охоплює різні елементи, що їх має використовувати зовнішня політика для створення сприятливої репутації нації. Взагалі, урядам іноді буває важко володіти м'якою силою і використовувати її, але це, безумовно, не применшує її значущості [35].

Най підкреслює, що культурний вплив, особливо американської поп-культури та ідеології, є важливим інструментом м'якої сили. Він стверджує, що США мають значну «кооптаційну владу», тобто здатність залучати інші країни до співпраці без примусу, у своїй книзі 1990 року *Bound to Lead: Мінлива природа американської могутності* (*Bound to Lead: The Changing Nature of American Power*) [43]. Він пояснює, як нація може приваблювати іноземців своєю культурною та ідеологічною приналежністю, підкреслюючи, що «Сполучені Штати володіють більшою здатністю до співпраці, ніж інші нації», особливо у сфері американської популярної культури та ідеології.

Антиподом же м'якої сили є жорстка сила, яка передбачає використання військової або економічної могутності для досягнення цілей. Однак, численні дослідження свідчать, що м'яка сила стає дедалі більш ефективним інструментом у сучасному світі і набуває більшого значення, ніж територія, доступ і сировина, які історично були отримані за допомогою військових і економічних стратегій [39]. Відомий експерт з міжнародних публічних комунікацій Ейтан Гільбоа зауважує, що «сьогодні привабливий глобальний імідж і гідна репутація завдяки залученню та переконанню переважають застарілі пріоритети старої школи - територія, доступність і сировинні ресурси, які зазвичай здобуваються за допомогою економічної та військової могутності» [39, 49].

З моменту виникнення держав національні іміджі розвивалися в тандемі з дипломатичною та практичною взаємодією між країнами. З часом національні іміджі набули нового значення. Науковець Дуань Пенг класифікує національні іміджі на три рівні: національний фізичний імідж, національний медійний імідж (віртуальний національний імідж) та громадський когнітивний імідж. У своїй книзі він формулює їх наступним чином: «Національний фізичний образ слугує об'єктивною репрезентацією ідентичності нації на світовій арені, він втілює неоціненну і невизнану сутність, віддзеркалюючи притаманний нації стан загальної сили. Образ країни, що формується під впливом глобальних ЗМІ через висвітлення в новинах і дискусії (тобто через потік міжнародної

інформації), відображає зображення конкретної країни в ЗМІ та формує загальну оцінку або сприйняття цієї країни світовою громадською думкою. А публічний когнітивний імідж - це те, як зовнішні аудиторії сприймають образ країни або уявлення про конкретну країну, отримане через медіа-канали. З цього визначення випливає, що фізичний образ країни, як його зображують засоби масової інформації, відіграє вирішальну роль у формуванні сприйняття аудиторією нації через конструювання та поширення національного медійного іміджу.

Інакше кажучи, національний медіа-імідж слугує своєрідним з'єднувальним елементом між реальним національним іміджем та ментальною картиною, яку ми всі собі створюємо з приводу однієї, чи іншої країни. З точки зору поширення інформації, національний медійний імідж полягає у створенні та поширенні інформації, яка формує національний образ.

У цьому контексті «інформація» конкретно означає матеріальний зміст, що передається за допомогою уявного зображення національного іміджу. Коли ми уважно подивимося на весь цей комунікаційний комплекс - виробництво, потік і споживання інформації - спосіб поширення національного іміджу можна чітко розділити на три шари: по-перше, це створення національного медійного образу; по-друге, поширення цього образу; і, нарешті, ми приходимо до когнітивного образу нації, який включає в себе як матеріальні, так і медійні зображення.

Отже, з точки зору побудови національного медіа-іміджу, саме медіа формують цю картину. Так, на думку науковців, існує три способи, якими ЗМІ формують національний імідж: самоконструювання, конструювання іншими та спільне конструювання.

Лю Сяоян (Liu Xiaoyan) визначає ці три способи: ЗМІ в країні створюють сприйняття громадськості цієї країни через емоційний та корисливий процес. Термін «інший конструкт» означає спосіб, у який ЗМІ, що базуються за межами країни, формують громадське сприйняття цієї країни. Спільний конструкт: національні та міжнародні ЗМІ країни працюють разом, щоб сформувати

репутацію країни. На уявлення громадськості про імідж країни суттєво впливає порядок денний, який формують ЗМІ, коли йдеться про поширення цього іміджу [44].

Загалом, численні фактори можуть формувати наше сприйняття іншої нації, але при створенні бренду та іміджу країни слід керуватися кількома ключовими принципами:

- а) доцільність (переконатися, що створення та просування відповідають актуальним питанням та цільовій аудиторії);
- б) проєктивність (забезпечити міцне економічне підґрунтя та практичність);
- в) впізнаваність (вирізнитися унікальною родзинкою, яка виокремлює країну з-поміж інших країн).

Отже, елементами, що формують образ країни, є і її географічні особливості, скарбниці природних ресурсів, історичні пам'ятки, мистецькі таланти, спортивні досягнення, різноманітні етнічні та релігійні традиції, особлива психологія народу і, звичайно, політичний ландшафт, який підтримує інтерес до держави в цілому.

1.2. Фактори, що впливають на формування міжнародного іміджу держави

Формування міжнародної репутації країни є багатограним процесом, на який впливають різні зовнішні та внутрішні фактори. Загалом, глобальний імідж являє собою загальне сприйняття нації в усьому світі і залежить від того, як нація презентує себе на міжнародній арені, а також від внутрішніх ресурсів і культурних особливостей, які вона демонструє. У сучасному глобальному ландшафті ці елементи взаємодіють і формують міжнародне сприйняття нації, формуючи особливу ідентичність кожної держави [12].

Зовнішні фактори є результатом міжнародної взаємодії та глобальних тенденцій, які мають безпосередній вплив на імідж держави. Одним із таких факторів є світові стандарти та рейтинги, що охоплюють індекси демократії,

економічної свободи, освіти та людського розвитку. Країни, які посідають високі місця в цих рейтингах, вважаються більш стабільними та привабливими для міжнародної співпраці.

Тенденції міжнародного розвитку впливають на сприйняття, оскільки країни, які підтримують Цілі сталого розвитку ООН або беруть участь у вирішенні глобальних проблем, розглядаються як відповідальні учасники світової спільноти. Країни, які інвестують у зелені технології та борються зі зміною клімату, стають лідерами в екологічній політиці, що позитивно впливає на їхній імідж.

Тож, проаналізуємо дані рейтингу Nation Brands Index за 2023 рік. В першу чергу зазначимо те, що ті країни, які докладають максимум зусиль, щоб покращити свій імідж і зберегти бездоганну репутацію в бізнесі, часто опиняються на вершині рейтингу Nation Brands Index. Згідно з рис. 1.1 у 2023 році Японія вирішила потіснити Німеччину і тепер впевнено очолює цей рейтинг серед шістдесяти країн світу. Японія офіційно претендує на звання першої країни в Азійсько-Тихоокеанському регіоні, яка досягла таких вражаючих результатів. Японія була на досить високій позиції, посівши п'яте місце в 2019 році, потім четверте в 2020 році, третє в 2021 році, друге в 2022 році і, нарешті, завоювавши перше місце в 2023 році (рис. 1.1) [33].

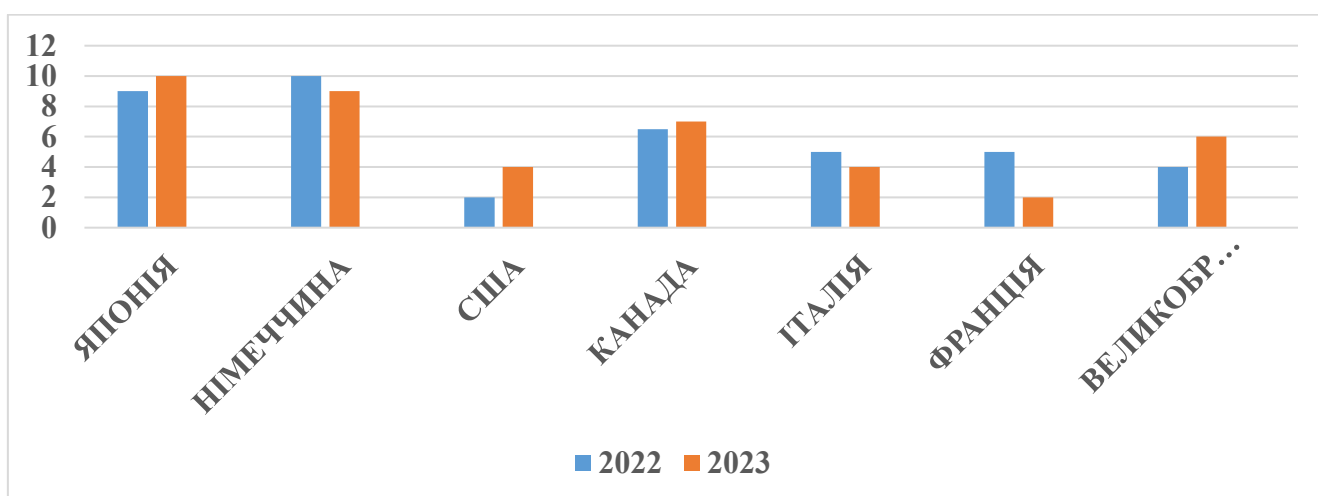

Рис 1.1. Порівняння індексу національних брендів країн за 2022-2023 роки [33].

З іншого боку, Німеччина була номером один протягом останніх шести років поспіль. Цього року Японія покращила свої позиції за всіма шістьма індексами, і наразі вона знаходиться в першій десятці. Їх репутація знаходиться на рекордно високому рівні згідно з Індексом експорту, де вони займають перше місце в трьох категоріях: внесок у науку і технології, винахідливість і привабливість продукції. Ще одна особливість Японії, яка забезпечує їй чудову репутацію, - це її показники за індексами «Люди» та «Туризм». Згідно з цими статистичними даними, громадяни країни є висококваліфікованими працівниками, а її міста – жвавими [22].

«Міжнародний імідж країни має вирішальне значення не лише для її вражаючої здатності залучати торговельні, туристичні, інвестиційні потоки та таланти; він також відображає геополітичні течії, які формують наш світ і наше спільне майбутнє», - зазначає Саймон Анхольт, ідейний натхненник Національного бюро розслідувань (НБР). Несподівано Японія вирішила випередити Сполучені Штати та Німеччину, претендуючи на звання найбільш шанованої країни на планеті. Цей зсув у глобальній «м'якій силі» відбувається прямо на наших очах, бо Японія досягла цього порогу раніше, ніж будь-яка інша країна, за винятком Німеччини та США. На новий порядок вказує і Індекс національних брендів Anholt-Ipsos за 2023 рік, який сповіщає про початок Азійського століття [41].

Значний внесок у формування світового іміджу робить також туристична спрямованість країн і міграційні рухи, спираючись на рушійну силу туристичної індустрії, яка підкреслюється визначними пам'ятками, а також унікальними особливостями кожної країни відвідування, бо подорож часто розглядається як засіб втечі, що надає можливість звільнитися від зростаючого тиску повсякденного життя або заглибитися і відкрити для себе нові культури. Однак у мандрівників мало стимулів досліджувати місця, які не мають привабливих пам'яток. Тому, імідж країни відіграє вирішальну роль у формуванні процесу прийняття рішень туристами, впливаючи на їхню поведінку щодо певної країни, а також на рівень задоволеності та наміри

повернутися до неї, а збільшення міграції впливає на формування мультикультурного іміджу держави, особливо в тому випадку, якщо нація відома своєю відкритістю і толерантністю до людей з інших країн [1].

Існують додаткові важливі змінні, які включають упереджені уявлення та думки про націю, що створювалися протягом тривалого часу. Науково-технічний прогрес (НТП) та досягнення у сфері високих технологій або науки сприяють формуванню іміджу креативних націй, що, в свою чергу, підвищує привабливість цих країн для інвесторів та міжнародних партнерів.

І неможливо оминати й діяльність дипломатичних представництв та іноземних місій, які є основним шляхом просування іміджу країни в інших країнах. Посольства та консульства мають на меті налагодження двосторонніх контактів, надання можливостей для культурного обміну та підтримки своїх громадян, які проживають за межами країни, що і допомагає сприяти створенню сприятливого іміджу країни.

Внутрішні чинники формують імідж країни, відображаючи її самобутність, культуру та політичну спрямованість, і не менш важливим елементом є формулювання національних стратегій і політик, бо стратегічні рішення, включаючи підтримку інновацій, розвиток туризму, підтримку культури та освіти, визначають довгострокові цілі країни, створюючи основу, міцний фундамент для її міжнародної репутації. А ідеологія та національна ідентичність, в свою чергу, відіграють важливу роль, оскільки ці елементи визначають фундаментальні цінності та принципи, на яких ґрунтується держава, бо країни, які мають чітко визначену національну ідеологію та розвинену ідентичність, створюють цілісний імідж, який демонструє їхні відмінні риси та відрізняє їх від інших країн [68].

Імідж держави створюється також і завдяки поєднанню культурної спадщини та новітньої культури, поєднаних з мистецтвом, музикою, архітектурою, літературою та кіноіндустрією. Культурні фестивалі, музеї та історичні пам'ятки, а також участь країни в міжнародних культурних обмінах підвищують її впізнаваність та привабливість як для туристів, так і для

дослідників. А система освіти та інноваційні технології слугують своєрідними індикаторами розвитку країни, зміцнюючи її імідж як сучасної та розвиненої держави. Тому не дарма уряди високорозвинених країн спрямовують ресурси на розвиток досліджень, технологій та освіти, підвищуючи конкурентоспроможність країни на світовому ринку [27].

1.3. Механізми трансформації іміджу держави в сучасних міжнародних відносинах

Зміцнення іміджу держави - це складний процес, який означає зміну її позиції в міжнародних відносинах і має на меті покращити сприйняття країни світовою спільнотою. В епоху глобалізації та технологічного прогресу, а також зростаючого значення міжнародного співробітництва, держави використовують різні механізми для формування та підтримки своєї репутації. До них відносяться як традиційні дипломатичні методи, так і сучасні цифрові технології та стратегії «м'якої сили». Кожен з цих елементів не лише посилює переважаюче сприйняття нації, але й вносить значні зміни, змушуючи держави пристосовуватися до швидко мінливого ландшафту глобалізації та міжнародної співпраці. Розглянемо основні з них, які відіграють роль у формуванні іміджу держави в сучасних міжнародних відносинах.

У сучасному дискурсі значення геополітики є першорядним у впливі на сприйняття нації, бо міжнародна політика перетворюється на ландшафт, що характеризується складними взаємозв'язками та конкуренцією, оскільки нації змагаються за стратегічне домінування. У цьому контексті кожен політичний маневр, чи то економічний альянс, чи дипломатична позиція, впливає на зовнішнє сприйняття нації. Наприклад, конфлікти та санкції можуть сприяти сприйняттю нації як «ізольованої», тоді як участь у миротворчих зусиллях або залучення до вирішення глобальних криз сприяє зображенню держави як відповідального учасника на світовій арені. Тому, на відміну від попередніх десятиліть, сьогодні держави мають виважено підходити до своєї поведінки в

глобальній сфері, розуміючи, що кожне рішення впливає на їхню репутацію на світовій арені.

Розвиток технологій теж суттєво впливає на сприйняття націй, оскільки інновації, що з'являються, сприяють швидкому поширенню інформації та популяризації національних досягнень. У минулому конструювання національних образів значною мірою покладалося на засоби масової інформації та міжурядові відносини. Однак у наш час держави все частіше використовують інструменти цифрової дипломатії, соціальні мережі та сучасні медіа-платформи для безпосередньої взаємодії з глобальною аудиторією.

Наприклад, багато урядів створюють офіційні акаунти на різних платформах, щоб ділитися культурним контентом та інформацією про досягнення в науці, освіті та інноваціях. Така практика сприяє формуванню сприятливого сприйняття технологічно прогресивної та прозорої нації.

Важливо зазначити і те, що посилення глобального суперництва за інвестиції та таланти змушує країни приділяти більше уваги розвитку середовища, привабливого як з культурної, так і з економічної точки зору. А стратегічне позиціонування країни як привабливого місця для життя та роботи поступово замінює попередній акцент на «внутрішній» розвиток як основний фокус зусиль у сфері розвитку.

Це сприяє посиленню їхнього іміджу як центрів наукового прогресу та інновацій. Наприклад, країни, які мають сильні освітні системи та сприятливий бізнес-клімат, беруть участь у програмах обміну, грантах та стипендіях і це сприяє зміцненню їхнього іміджу. У середовищі, яке стає все більш конкурентним, сприятливий імідж країни в цих сферах є особливо важливим, оскільки він може дати країні довгострокові переваги в залученні іноземних інвестицій та талантів.

Активна участь у міжнародних організаціях, таких як ООН, ЄС, ВООЗ та ЮНЕСКО, а також участь у глобальних ініціативах, пов'язаних зі зміною клімату та сталим розвитком, також потужно впливає на те, що державу сприймають на світовій арені як надійного та відповідального партнера. Це

дозволяє країнам продемонструвати свою готовність до співпраці у вирішенні глобальних проблем, сприяючи формуванню сприятливого ставлення до них з боку інших країн. Вплив Цілей сталого розвитку (ЦСР) на сприйняття держави громадськістю також неможливо оминути при розгляді формування позитивного іміджу держави на міжнародній арені, це є ключовим пріоритетом міжнародної політики. Активне просування та реалізація проектів, пов'язаних з охороною довкілля, боротьбою з бідністю та дотриманням прав людини, покращує імідж держави як проактивного та відповідального глобального гравця, тим самим зміцнюючи її авторитет на світовій арені.

Як приклад, сприятливий імідж держави як екологічно свідомого партнера може бути створений, шляхом реалізації екологічно свідомої політики у сфері екології та зеленої енергетики, що допомагає країнам зміцнювати свою репутацію на міжнародній арені, саме тому сучасний світ надає особливого значення урядам, які демонструють лідерство у досягненні цілей сталого розвитку.

Отже, сучасна концепція іміджу держави виникає з синтезу прорахованих маневрів у різних сферах, що охоплюють геополітичні стратегії та новаторські методи цифрової дипломатії. Це дозволяє державам вправно реагувати на зміни в глобальному ландшафті та зміцнювати свої позиції на міжнародній арені.

Трансформація іміджу здійснюється також шляхом застосування інструментів «м'якої сили», цифрової дипломатії, публічної дипломатії та просування культурного бренду країни. На відміну від попередніх десятиліть, коли формування іміджу спиралося переважно на традиційні ЗМІ та офіційні канали, сьогодні на цей процес суттєво впливають сучасні комунікаційні технології: країни ретельно розробляють власні інформаційні кампанії, використовують соціальні мережі, міжнародні форуми та конференції для популяризації своїх досягнень та формування глобального сприйняття. До того ж, важливим механізмом є налагодження глобального партнерства та активна участь у міжнародних організаціях і спільних проектах, що відображає прагнення до взаємодії та підтримки світових ініціатив. А участь країни у

миротворчих місіях, екологічних ініціативах чи гуманітарних зусиллях слугує вирішенню нагальних проблем і водночас зміцнює її репутацію як лідера в гуманітарній сфері.

Існує два основні канали, за допомогою яких країна може покращити свою репутацію за кордоном: прямий і непрямий. За допомогою цих каналів також можна трансформувати імідж країни. Коли уряд або інші офіційні представники держави свідомо діють для покращення свого іміджу, це називається прямим методом. Інший вид підходу відомий як непряма стратегія, і він залежить від поглядів і вчинків неурядових організацій (НУО), знаменитостей, засобів масової інформації та простих громадян.

Прямі підходи включають наступні інструменти.

В першу чергу, це дипломатія. Взаємодіючи з іншими країнами та міжнародними організаціями, країна може донести свої інтереси, принципи та досягнення через дипломатичні канали. Вирішення суперечок, розвиток довіри та заохочення міжнародної співпраці є можливими результатами дипломатичних зусиль.

У публічній дипломатії держава може достукатися до аудиторії за кордоном і вплинути на її погляди, використовуючи різноманітні канали комунікації, включаючи традиційні та онлайн-медіа, публічні виступи, культурні заходи, освітні обміни та соціальні мережі.

Публічна дипломатія - це не просто гра в ефектні піар-акції, і не просто подача інформації та відшліфовування іміджу; публічна дипломатія - це також створення довготривалих зв'язків, які прокладають шлях до успішної урядової політики. Поєднання прямої урядової комунікації з міцними культурними зв'язками ґрунтується на трьох ключових аспектах публічної дипломатії, і всі три є важливими [30].

Перший і найбільш безпосередній вимір - це щоденна комунікація, яка передбачає пояснення контексту внутрішньо- та зовнішньополітичних рішень. Коли рішення вже прийнято, урядовці в сучасних демократіях, як правило, вкладають багато думок у свої заяви для преси та мистецтво їх подачі. Однак

часто їхні погляди прикуті до внутрішньої преси, в той час як іноземна преса повинна бути не менш важливою ціллю для першого етапу публічної дипломатії. Початкова фаза повинна включати в себе певну роботу з підготовки до кризового менеджменту, на випадок, якщо щось піде не так. Вміння швидко реагувати гарантує, що будь-які безпідставні заяви чи дезінформацію можна буде спростувати на місці.

Другий вимір - це стратегічна комунікація, яка розробляє набір простих тем, подібно до політичної чи рекламної кампанії. Кампанія планує символічні події та комунікації протягом наступного року для посилення центральних тем або для просування певної урядової політики. Спеціальні теми зосереджуються на конкретних політичних ініціативах. Наприклад, коли адміністрація Рейгана вирішила реалізувати рішення НАТО про розгортання ракет за двома напрямками, одночасно ведучи переговори про виведення існуючих радянських ракет середньої дальності, Радянський Союз відповів цілеспрямованою кампанією, щоб вплинути на європейську громадську думку і унеможливити розгортання ракет. Сполучені Штати підкреслювали колективний характер прийняття рішень в НАТО, підштовхували європейські уряди до активних дій, коли це було можливо, і спритно залучали неурядових американських гравців, щоб перехитрити радянську риторику. Хоча опитування в Німеччині засвідчили залишкову стурбованість цією політикою, вони також показали, що німецька громадськість на дві третини налаштована про-американськи.

Третій вимір публічної дипломатії полягає у культивуванні тривалих відносин з ключовими особами протягом багатьох років завдяки стипендіям, обмінам, навчанню, семінарам, конференціям і певній допомозі з боку засобів масової інформації. За ці роки в американських культурних та академічних обмінах взяли участь близько мільйона осіб, у тому числі двісті глав держав. Ці обміни відіграли ключову роль у формуванні світогляду таких світових лідерів, як Анвар Садат, Гельмут Шмідт і Маргарет Тетчер.

Японія також розробила програму обміну, яка запрошує шість тисяч молодих іноземців з сорока країн щороку поділитися своїми лінгвістичними

знаннями в японських школах, а також створила асоціацію випускників, щоб підтримувати ці дружні стосунки.

Усі ці три виміри публічної дипломатії - це секретні інгредієнти рецепту створення успішного та прогресивного іміджу країни, що підвищує її шанси на досягнення бажаних результатів. Проте жоден розумний маркетинг не здатен перетворити невдачу на улюбленця публіки. Політика, яка виглядає корисливою або просякнута зарозумілістю, швидше за все, придушить «м'яку силу», ніж сприятиме її розвитку.

Отже, у сучасних міжнародних відносинах механізми трансформації іміджу держави набувають особливого значення через стрімкі зміни глобального середовища, технологічний прогрес та загострення конкуренції між країнами. Основними інструментами цієї трансформації виступають публічна дипломатія, культурні обміни, міжнародна допомога, цифрові технології та медіаплатформи, які дозволяють державам формувати позитивне сприйняття серед широкої аудиторії. Успіх трансформації залежить від комплексного підходу, що включає як ефективне використання "м'якої сили", так і забезпечення внутрішньої стабільності та відповідності дій країни її заявленим цінностям.

Висновки до розділу 1

Національний імідж – це комплексне сприйняття країни, яке формується під впливом численних факторів і суттєво впливає на міжнародні відносини. Позитивний імідж сприяє зростанню економічних відносин, культурній взаємодії та підвищенню авторитету країни на міжнародній арені.

Сприятливий імідж країни формується за рахунок комплексу факторів, таких, як: економічна стабільність з високим рівнем життя, розвиненою інфраструктурою та інноваціями; соціальні показники, такі як якість освіти, охорони здоров'я та рівень життя; багата культурна спадщина, що включає історію, традиції, мистецтво та кухню; географічне розташування з його

ресурсами, рельєфом та кліматичними умовами; а також політична стабільність, заснована на демократичних принципах та прозорості управління, економічного розвитку, соціального благополуччя, культурної привабливості, географічного розташування та політичної стабільності.

Для ефективного формування та підтримки позитивного іміджу країни необхідно чітко визначити і підкреслити її унікальні особливості, розробити лаконічний та запам'ятовуючий меседж, використовувати різноманітні канали комунікації, як традиційні, так і сучасні, та залучати до цього процесу уряд, бізнес і громадянське суспільство, і усі ці фактори впливу в цілому дозволять створити позитивний імідж країни в очах міжнародної спільноти, що сприятиме розвитку туризму, інвестицій та міжнародних відносин.

Але й до того ж, для формування позитивного іміджу держави використовують низку інструментів, у тому числі й «м'яку силу». М'яка сила - це здатність впливати на інших, використовуючи власну привабливість, що охоплює культурний вплив, дипломатію, освіту та різні інші засоби, на противагу покладатися на силу чи військову міць.

Використовуються як прямі, так і непрямі підходи для покращення позицій країни на світовій арені. Прямі методи охоплюють дипломатію та публічну дипломатію, використовуючи різні канали комунікації для поширення інформації про країну серед світової спільноти. Цей підхід складається з трьох основних компонентів: щоденна комунікація, яка передбачає швидке реагування на події та роз'яснення політичних рішень; стратегічна комунікація, яка зосереджена на розробці довгострокових кампаній для просування конкретних ідей та політик; та культурні обміни, спрямовані на зміцнення міцних зв'язків з іншими країнами через освітні та культурні ініціативи.

Уявлення про певні народи, незалежно від їхньої достовірності, формуються в основному через складний процес комунікації, який включає різноманітні джерела інформації. Цей процес починається з раннього життєвого досвіду, що охоплює школу, дитячу літературу, казки та інше читацьке дозвілля, а також театр, і може включати перекази від родини, знайомих та

друзів. Однак, радіо і телебачення, міжнародні програми, газети і журнали, ініціативи культурного обміну, спорт, література, новини та інші подібні засоби, ймовірно, мають найбільший вплив на формування уявлень та поглядів. Різноманітні канали комунікації формують сприйняття іншої нації всіма верствами населення, а освіта і подорожі, які охоплюють ступінь особистого знайомства з різними культурами, також мають величезне значення у формуванні іміджу тієї, чи іншої країни.

Таким чином, імідж держави набуває дедалі більшого значення в сучасних міжнародних відносинах. Він демонструє, що успіх країни залежить не тільки від її військової та економічної могутності, а й від здатності приваблювати інших своїми цінностями та культурою.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ США

2.1. Історичні аспекти формування міжнародного іміджу США

Розвиток міжнародного іміджу Сполучених Штатів Америки має багату історію, позначену помітними змінами у сприйнятті цієї країни у світі. На формування образу Сполучених Штатів вплинули різні історичні події, які надали нації специфічні риси та образи, що відображають її політичну та економічну міць, культурні особливості, участь у світових конфліктах та процесах глобалізації.

Взагалі, глобальний імідж Америки зазнавав коливань з моменту свого заснування. Він підтримував тонку рівновагу між привабливістю і відразою для міжнародних оглядачів, для яких легенда про Америку іноді була більш привабливою, ніж реальність. Вона пережила фази піднесення, коли світ захоплювався її новаторською демократією і прагненням до нових можливостей; вона також зіткнулася зі спадом популярності, головним чином під впливом президентів, які мали значну владу у формуванні її іміджу. Однак навіть після найглибших падінь вона постійно демонструвала неабияку стійкість.

Америка вразила Європу як нація, що зароджувалася, головним чином завдяки своїй гордій відмінності від гнітючих європейських обмежень аристократії; її одразу сприйняли як більш мобільне та егалітарне суспільство, ніж класові нації Старого Світу. Задовго до того, як Голлівуд зміг перенести Америку на екран, світ покладався на розповіді мандрівників, хвилі яких вирушали на північний схід - зазвичай уникаючи Півдня та рабства - і знаходив домінуючим образ радикального експерименту, що пішов на користь.

Тож, образ Сполучених Штатів як суверенної держави почав формуватися під час Війни за незалежність (1775-1783), кульмінацією якої стало прийняття Декларації незалежності в 1776 році. Цей документ проголосив право на свободу і самовизначення, заклавши ідеологічне підґрунтя іміджу Сполучених Штатів як нації свободи, демократії та рівності. Принципи, на яких

ґрунтувалася Американська революція, стали каталізатором для інших народів і відіграли значну роль у виникненні національних рухів за незалежність у всьому світі. Це призвело до того, що Сполучені Штати стали розглядатися як країна, яка відстоює незалежність і самовизначення для свого народу, що розглядається як прогресивний розвиток у світовій політиці [4].

Сполучені Штати Америки активно розширювали свої кордони протягом дев'ятого століття, купуючи землі або укладаючи договори. Деякі приклади цього включають анексію Техасу в 1845 році та придбання Луїзіани в 1803 році. Сполучені Штати Америки підтримували свою репутацію держави, яка здатна швидко розширювати свої кордони і досягати стратегічних цілей шляхом здійснення цих територіальних експансій. Тим не менш, програма експансії також викликала багато суперечок і несприятливих наслідків, особливо з точки зору взаємодії з корінним американським населенням [3].

Громадянська війна в США (1861–1865) стала одним з найтрагічніших і переломних етапів в історії країни, який суттєво вплинув на її міжнародний імідж. Конфлікт між Північчю та Півднем, викликаний розбіжностями у поглядах на рабство, економічні та соціальні питання, призвів до глибокої поляризації та поставив під сумнів стійкість і цілісність Сполучених Штатів як молодої держави, заснованої на принципах свободи та рівності. Цей конфлікт уважно спостерігали в Європі та інших частинах світу, що позначилося на сприйнятті США як нової моделі демократії.

На початку війни Сполучені Штати сприймалися багатьма європейськими державами з недовірою. Британія та Франція, які мали тісні економічні зв'язки з південними штатами, розглядали можливість офіційного визнання Конфедерації, що стало би серйозним ударом по міжнародному іміджу Союзу. Зокрема, Британія розраховувала на імпорту бавовни з південних штатів для підтримки власної текстильної промисловості, а Франція прагнула зберегти свою присутність у Латинській Америці. Проте президент Авраам Лінкольн та його адміністрація доклали значних зусиль, щоб запобігти такому втручання,

використовуючи дипломатичні канали для підтримки нейтралітету європейських держав.

Вирішальним фактором, що змінив міжнародний імідж США, стало проголошення Лінкольном Прокламації про звільнення рабів у 1863 році. Це дало конфлікту моральне підґрунтя, зробивши його не просто питанням збереження Союзу, а боротьбою за справедливість і свободу. У результаті США почали сприйматися як країна, яка захищає принципи рівності та права людини, що викликало симпатію та підтримку серед багатьох європейських громадян і реформаторів, особливо у Британії. Відмова Британії від визнання Конфедерації після проголошення Прокламації підкреслила посилення міжнародної підтримки Півночі та значення антирабовласницького руху для формування нового іміджу США [20].

З іншого боку, Громадянська війна показала вразливість американської демократії. Спостерігачі з Європи бачили, що навіть у країні, яка пишалася своєю Конституцією та системою самоврядування, конфлікти між різними регіонами можуть привести до жорстокої громадянської війни. Європейські монархії, особливо в Австро-Угорщині та Росії, часто сприймали конфлікт у США як доказ того, що республіканська форма правління не є життєздатною і стабільною. Погляди на США як на експеримент у демократії були піддані сумніву, що поставило під питання довіру до американської моделі.

До кінця війни, завдяки перемозі Півночі, США відновили свій імідж як єдиної нації, що здатна подолати внутрішні труднощі та реформуватися. Після війни Сполучені Штати були сприйняті як держава, яка обрала шлях до соціальної справедливості, і цей образ став основою для подальшого розвитку міжнародного статусу країни. Водночас витрати на війну та руйнування, спричинені конфліктом, залишили довгий слід на внутрішній і міжнародній арені, що вплинуло на майбутнє США як політичного й економічного гравця на світовій сцені.

Таким чином, під час Громадянської війни імідж США на міжнародній арені був суперечливим, але зазнав важливих трансформацій, які заклали

основи для подальшого формування Америки як символу боротьби за права людини й єдності нації перед викликами [48].

Етап Першої світової війни (1914-1918) відіграв значну роль у формуванні міжнародного сприйняття Сполучених Штатів, так як до свого вступу у війну в 1917 році Сполучені Штати переважно дотримувалися політики ізоляціонізму, уникаючи активної участі в європейських конфліктах, а в міру розгортання світової війни Сполучені Штати систематично змінювали свою позицію на користь Антанти, пропонуючи фінансову та економічну допомогу Британії та Франції. Рішення президента Вудро Вільсона вступити у війну у квітні 1917 року стало вирішальним зрушенням у міжнародній політиці США і мало глибокий вплив на те, як країну почала сприймати світова спільнота.

Коли Сполучені Штати вступили у війну, вони вже були значною економічною потугою, яка зробила значний внесок у стабілізацію економік країн Антанти. Тим не менш, їхнє зображення як «мирної» держави, що прагне до нейтралітету, створило певну моральну позицію і водночас породило цікавість щодо їхньої участі в конфлікті. Вступ США у війну було подано як конфлікт, в центрі якого було збереження демократичних цінностей та захист миру, що особливо підкреслено у програмній заяві Вільсона, відомій як «Чотирнадцять пунктів». У цьому документі представлено бачення президента щодо післявоєнного світу, який характеризується значною роллю національного самовизначення, колективної безпеки та принципів вільної торгівлі. Цей підхід здобув значну підтримку і співчуття, оскільки Сполучені Штати стверджували, що вони не мають агресивних чи імперських амбіцій, а прагнуть до справедливого і стабільного миру [45].

Прихід американських збройних сил до Європи, які характеризувалися високою боєздатністю і технологічною перевагою, суттєво вплинув на траєкторію війни. Роль американської військової допомоги була значною у перемозі Антанти, а американські солдати швидко завоювали повагу і визнання за свою хоробрість і дисципліну. Як наслідок, військова участь США сприяла

зміцненню сприйняття країни як грізного і надійного союзника, здатного впливати на динаміку глобальної безпеки.

На додаток, зображення Сполучених Штатів як поборника демократичних цінностей було посилено завдяки стратегічним ініціативам американської пропаганди та культурної дипломатії. Державний департамент і засоби масової інформації просували ідею про те, що Сполучені Штати не ведуть боротьбу за територіальні придбання, а відстоюють принципи «свободи і демократії». Це формувало уявлення про Америку як про державу, яка, на відміну від європейських імперій, робить акцент на моральних принципах. Цей образ мав особливу привабливість для населення тих країн, які прагнули незалежності та відходу від колоніального правління.

Тим не менш, у світлі цього сприятливого сприйняття Сполучені Штати зіткнулися з певними хибними уявленнями в Європі після війни. Рішення Сенату США не ратифікувати Версальський договір і не вступати до Ліги Націй свідчило про перехід до ізоляціонізму. Це поставило під сумнів авторитет Сполучених Штатів як світового лідера і погіршило їхні стосунки з європейськими союзниками, які покладали значні сподівання на післявоєнне врегулювання. Вихід з Ліги Націй призвів до значного розриву в підтримці міжнародної спільноти, що викликало помітне розчарування серед її членів [38].

Тому, участь США у Першій світовій війні значно підвищила їхній міжнародний авторитет, зміцнивши репутацію країни як поборника демократії та стабільності, але відмова США від довгострокових міжнародних зобов'язань у повоєнний період свідчить про збереження ізоляціоністських тенденцій, які були важливою характеристикою зовнішньої політики США аж до Другої світової війни. І попри те, що Конгрес США не ратифікував Версальський договір і не приєднався до Ліги Націй, яка була частиною плану Вільсона, участь Америки у Першій світовій війні суттєво змінила її статус. США стали світовою економічною і політичною силою, сприймалися як захисник

демократії та рівноправності, а їхній економічний вплив зріс до безпрецедентних масштабів, оскільки Європа була спустошена війною.

Значна фінансова підтримка, яку США надавали країнам Антанти, а також активна участь у післявоєнній відбудові зміцнили образ Сполучених Штатів як економічного лідера, здатного відновлювати і стабілізувати міжнародні економічні процеси. У результаті США почали сприймати як не тільки військового і політичного партнера, але й як державу, яка здатна лідирувати у глобальній економіці та впливати на формування нової світової системи.

Таким чином, участь США у Першій світовій війні і наступна миротворча діяльність заклали основу для формування сучасного міжнародного іміджу країни. З одного боку, Америка продемонструвала свою військову та економічну міць, а з іншого — встановила нові моральні орієнтири у світовій політиці, ставши символом демократії та прагнення до глобального миру. Цей імідж став основою для подальшої ролі США у світі, що базувалася на ідеях свободи, рівноправності та захисту міжнародного порядку. Вільсонівська політика «14 пунктів» та ідея Ліги Націй хоч і не були повністю реалізовані, але визначили новий курс для Сполучених Штатів і закріпили їхній статус світового лідера в боротьбі за мир та демократичні цінності [31, 53].

Друга світова війна (1939-1945) стала важливим поворотним моментом у формуванні міжнародного сприйняття Сполучених Штатів Америки. У контексті цього глобального конфлікту Сполучені Штати постали як важливий актор міжнародної політики та економіки, що прагне відстоювати демократичні принципи та забезпечувати глобальний мир і стабільність. Участь США у війні, їхній вплив на перемогу союзників та подальші зусилля з відбудови Європи сформували сприйняття Америки як держави, здатної згуртувати світову підтримку принципів свободи, справедливості та економічного процвітання.

Від самого початку Сполучені Штати прагнули зберігати нейтралітет, свідомо дистанціюючись від європейського конфлікту та обмежуючи свою участь у війні. Закони про нейтралітет, прийняті між 1935 і 1939 роками, мали

на меті заборонити продаж зброї воюючим країнам, щоб запобігти залученню до конфлікту, що тривав. Після початку Другої світової війни Сполучені Штати почали відходити від своєї ізоляціоністської політики, визнаючи, що їхня участь може зробити значний внесок у підтримання міжнародного порядку.

Зростаюча ворожість держав Осі в поєднанні з нападом Японії на Перл-Харбор у грудні 1941 року стала вирішальним переломним моментом, який призвів до вступу Сполучених Штатів у війну. Ця подія змусила країну активно втрутитися в міжнародний конфлікт, утвердивши свою роль захисника свободи і безпеки. Отже, з початком військових дій Сполучені Штати не лише змінили свою траєкторію, але й розпочали процес формування своєї ідентичності як лідера у боротьбі з тоталітарними режимами.

Участь США у війні призвела до посилення їхнього впливу, особливо завдяки значному внеску у військові операції союзників. Американські війська відігравали важливу роль на різних театрах воєнних дій, включаючи Північну Африку, Європу і Тихоокеанський регіон. Сполучені Штати, використовуючи свої значні людські і матеріальні ресурси, стали основним постачальником зброї, обладнання і продовольства союзникам за програмою ленд-лізу.

Ця ініціатива дозволила країнам, що боролися з державами Осі, отримати необхідну допомогу без вимоги негайного погашення боргу [69].

Підтримка, надана США під час висадки союзників у Нормандії в 1944 році, а також їхня участь у визволенні Франції зміцнили сприйняття США як «визволителя» Європи. Це розглядалося як оборонна відповідь на нацистську агресію, що призвело до сприятливого сприйняття Сполучених Штатів у Західній Європі, особливо серед тих, хто постраждав від окупації. Як наслідок, для багатьох європейців Америка стала уособленням свободи, демократії та визволення, залишивши в їхній свідомості незабутнє враження [15].

Під час війни США також здобули світове лідерство у сфері науки і технологій. Один з найбільш знакових проєктів — розробка ядерної зброї в рамках «Мангеттенського проєкту». Вперше у світі вдалося створити атомну бомбу, яка була застосована проти Японії в Хіросімі і Нагасакі у серпні 1945

року. Хоча застосування цієї зброї викликало серйозні моральні та етичні суперечки, її розробка продемонструвала технологічний і науковий потенціал США, закріпивши за ними статус передової держави, здатної створювати інноваційні рішення у воєнній справі [66].

Розробка і використання атомної зброї мало амбівалентний вплив на імідж США: з одного боку, це демонструвало їхню технологічну перевагу, а з іншого — стало причиною масових жертв і знищення інфраструктури Японії. Попри це, у післявоєнний період саме США стали лідерами в наукових дослідженнях, особливо у сфері ядерної енергетики, що посилювало їхній авторитет у світі науки.

Після завершення Другої світової війни США продовжили активно зміцнювати свій міжнародний імідж, ініціюючи економічну допомогу зруйнованій війною Європі. План Маршалла, який був запущений у 1948 році, передбачав надання значної фінансової підтримки європейським країнам для відбудови економіки та інфраструктури. США надали понад 13 мільярдів доларів допомоги, що стало потужним стимулом для економічного відновлення європейських держав [29].

Цей жест доброї волі не тільки допоміг підняти економіки європейських країн, але й зміцнив імідж Сполучених Штатів як економічного лідера, здатного забезпечити стабільність і процвітання у світі. План Маршалла був сприйнятий як вияв великодушності та бажання допомогти іншим державам, що зумовило позитивне сприйняття США у Західній Європі. Крім того, програма зміцнила трансатлантичні відносини, сприяла створенню НАТО та забезпечила США стратегічне партнерство з європейськими країнами на тривалий час [29].

Завершення війни також принесло новий етап міжнародної співпраці. США стали одним із засновників Організації Об'єднаних Націй (ООН) у 1945 році, що ще раз підкреслило їхню роль у створенні нового світового порядку, заснованого на мирному співіснуванні та співпраці. Вони активно сприяли створенню механізмів, які мали запобігти повторенню глобальних конфліктів,

таких як Друга світова війна. Участь у створенні ООН закріпила за США імідж держави, яка прагне до глобальної стабільності та безпеки.

Важливим аспектом стало і закріплення США як одного з постійних членів Ради Безпеки ООН, що надавало їм право вето і можливість брати участь у прийнятті рішень, які стосуються світової безпеки. У такий спосіб США отримали вплив на ключові глобальні процеси і зміцнили образ держави, яка прагне до миру, підтримки прав людини та розвитку міжнародної співпраці [52].

Після завершення Другої світової війни США остаточно закріпили за собою статус глобального лідера. Їхній внесок у перемогу над нацизмом і фашизмом, участь у післявоєнній відбудові Європи, створення ООН і підтримка демократичних цінностей заклали фундамент нового міжнародного іміджу Сполучених Штатів. Америка стала не лише військовою, але й економічною, політичною та культурною наддержавою, яка має потужний вплив на всі сфери міжнародних відносин.

Імідж США після Другої світової війни утвердився як образ держави-захисника свободи і демократії, провідника наукового прогресу та основного стабілізуючого елемента у глобальній системі безпеки. З часом ця роль стала основою для формування нових стратегічних альянсів та партнерств, таких як НАТО [2].

Неможливо оминути і етап після Другої світової війни, де мало місце суперництво між Сполученими Штатами та Радянським Союзом, що отримало назву «холодна війна», стало ключовим елементом глобальної політичної динаміки. Цей конфлікт можна охарактеризувати скоріше як глобальну боротьбу за вплив і підтримку, ніж як пряме збройне протистояння. В основі цього конфлікту лежали дві фундаментально протилежні ідеології: капіталізм і демократія, уособленням яких були Сполучені Штати, на противагу комунізму і авторитаризму, які відстоював СРСР. Ідеологічна напруга призвела до розробки нових інструментів, серед яких культурна дипломатія посідала особливо важливе місце.

У цей період глобальна дипломатія США була стратегічно зосереджена на стримуванні комунізму, підтримці союзників та посиленні американського впливу у світовому масштабі. Кілька міжнародних організацій, включаючи НАТО, Світовий банк і Міжнародний валютний фонд, в яких Сполучені Штати брали активну участь, відігравали важливу роль. Їхній внесок був значним у зміцнення економічної стабільності і сприяння відновленню післявоєнної Європи, зокрема через реалізацію Плану Маршалла. Це сприяло формуванню Сполученими Штатами потужної антиросійської коаліції, що зміцнило їхні позиції в Західній Європі [9].

Окрім військової та економічної стратегій, США використовували культурну дипломатію як механізм поширення концепцій «американського способу життя» та демократії. Мета полягала в поширенні культурного впливу, одночасно протидіючи радянській пропаганді, яка зображувала американську систему як експлуататорську та несправедливу. Реалізація культурної дипломатії відбувалася через поширення американської музики, літератури та кіно, а також через обмін студентами, науковцями та митцями. Такі ініціативи, як «Голос Америки» та програми культурного обміну, сприяли сприйняттю відкритого та процвітаючого суспільства, що приваблювало людей різних націй [62].

Культурна дипломатія Сполучених Штатів під час холодної війни включала в себе всеосяжні тури американських джазових музикантів і художників, спрямовані на демонстрацію інноваційності та культурного розмаїття країни. Як наслідок, численні люди за межами Сполучених Штатів почали пов'язувати націю з такими поняттями, як свобода, індивідуалізм і творчість. ця стратегія продемонструвала значну ефективність у встановленні довіри та співпереживання між громадянами різних країн, зокрема в Африці, Азії та Латинській Америці, які шукали альтернативу радянській моделі [25].

Таким чином, культурна дипломатія стала важливою складовою глобальної стратегії США в період холодної війни. Ця ініціатива сприяла просуванню американської культури і водночас розбудові довготривалих

відносин, спрямованих на розширення підтримки американської політики та цінностей.

Закінчення холодної війни на початку 1990-х років означало глибоку трансформацію глобального геополітичного середовища. Розпад Радянського Союзу означав завершення біполярної епохи, позиціонуючи Сполучені Штати як єдину глобальну наддержаву. Нова позиція суттєво вплинула на глобальне сприйняття Сполучених Штатів протягом наступних десятиліть, створивши складний ландшафт як сприятливих, так і несприятливих вражень серед громадян різних країн.

Після закінчення холодної війни Сполучені Штати стали ключовим постачальником стабільності та безпеки, особливо в контексті європейських та західних країн. Значна кількість країн висловила схвалення американському лідерству в нових міжнародних ініціативах, спрямованих на просування прав людини, демократії та принципів вільного ринку. Сполучені Штати відіграли значну роль у глобалізації, сприяючи створенню міжнародних торговельних організацій та розширенню ринків, що сприяло економічному зростанню, особливо в країнах, що розвиваються. Після розпаду СРСР американська економічна та культурна модель стала домінуючою, а репрезентації американського способу життя - від Голлівуду до культових брендів, таких як Coca-Cola та McDonald's, - досягли глобальної популярності.

Тим не менш, глобальний статус Сполучених Штатів, що формувався, мав і певні недоліки.

Однополярність викликала критику і зростаючий антагонізм у різних регіонах світу, а втручання Сполучених Штатів у внутрішні справи різних країн, прикладом чого є військові дії в Югославії, Іраку, Афганістані та інших країнах, відіграло значну роль у формуванні негативного сприйняття нації, яку сприймали як таку, що намагається здійснювати контроль за допомогою примусових засобів. Підхід інтервенції та санкцій часто виглядав імперіалістичним, що призвело до зниження довіри до Сполучених Штатів і

сприяло сприйняттю нації як такої, що намагається нав'язати свої ідеали, нехтуючи місцевими культурними та політичними нюансами.

Культурний вплив Сполучених Штатів, який за часів холодної війни вважався позитивним символом свободи та індивідуалізму, почав трактуватися двояко: американська культура зберегла свою популярність, впливаючи на світову моду, музику, кіно і технології, але глобальне домінування Сполучених Штатів у культурній сфері породило певний дискомфорт серед народів, які прагнули зберегти свою культурну ідентичність.

Закінчення холодної війни суттєво змінило сприйняття Сполучених Штатів у колишньому Радянському Союзі. У 1990-х роках США відчували значну підтримку в цих регіонах, що пояснювалося зобов'язаннями щодо економічної допомоги та підтримки демократичних ініціатив. Однак з часом з'явилося незадоволення, викликане невиправданими очікуваннями щодо результатів переходу до ринкової економіки. Відсутність очікуваного економічного зростання в поєднанні з думкою про «недостатню підтримку Заходу» сприяли поширенню антиреклами [8].

Таким чином, зображення Сполучених Штатів після завершення холодної війни було складним і суперечливим. Сполучені Штати, як єдина наддержава, слугують уособленням стабільності та прогресу, водночас викликаючи критику за свою напористу зовнішню політику та культурне розповсюдження. Цей неоднозначний образ піднімає важливі питання про роль Сполучених Штатів у сучасному глобальному ландшафті, вимагаючи переоцінки їхніх підходів до співпраці та обміну з іншими країнами.

До того ж, сучасний етап іміджу США формується на тлі глобальних викликів, таких як багатополлярність, зростання Китаю, зміна клімату, а також внутрішніх проблем, які дедалі більше впливають на міжнародне сприйняття країни. Сполучені Штати залишаються однією з провідних країн у світі, проте їхній образ зазнав значних змін, які відображають як зовнішньополітичні стратегії, так і внутрішні трансформації.

Одна з головних особливостей сучасного іміджу США — це прагнення до багатосторонньої дипломатії та налагодження партнерських відносин з країнами, що розвиваються. Після періоду однополярності, який слідував за завершенням Холодної війни, США поступово переходять до стратегії співпраці й координації з іншими державами для вирішення глобальних проблем, таких як боротьба з пандеміями, тероризмом та екологічною кризою. Останні десятиліття стали свідками активного залучення США до міжнародних кліматичних ініціатив, таких як Паризька угода, що сприяє покращенню іміджу країни серед екоактивістів та молодого покоління по всьому світу.

Важливою складовою сучасного іміджу США є також їхній вплив у сфері технологій та інновацій. Американські корпорації, такі як Google, Apple, Netflix, Microsoft, Tesla, активно розвивають нові технології, створюючи імідж Сполучених Штатів як світового центру інновацій і прогресу. Вплив американських технологічних гігантів, а також стартапів Силіконової долини, сприяє сприйняттю США як лідера в галузі штучного інтелекту, зелених технологій та біотехнологій. Такий вплив викликає захоплення, але водночас і стурбованість через домінування США у глобальній цифровій сфері.

Внутрішня політика країни також відображається на її іміджі за кордоном. Соціальні рухи, такі як Black Lives Matter, а також дискусії про рівноправність та боротьбу з дискримінацією привертають міжнародну увагу й показують, що США продовжують бути відкритими до критичного переосмислення своїх цінностей. Однак, суспільно-політична поляризація, а також зростання кількості масових заворушень, пов'язаних із соціальною та політичною нестабільністю, послаблюють імідж країни як зразка стабільної демократії. Для багатьох країн такі явища стають доказом того, що США стикаються з викликами, подібними до тих, що спостерігаються в інших державах [7].

Водночас позиція США на міжнародній арені залишається сильною, зокрема завдяки культурній дипломатії, яка й надалі є ефективним інструментом формування іміджу. Голлівудські фільми, музика, сучасне

мистецтво, популярні соціальні мережі, такі як Instagram та Facebook, стали символами «м'якої сили» Америки. А поширення американської культури та цінностей, таких як свобода слова, індивідуалізм та підприємливість, залишається важливим фактором підтримки позитивного іміджу США у світі.

Отже, сучасний імідж США є складним і неоднозначним. З одного боку, США зберігають вплив як центр технологій, демократії та культури. З іншого боку, виклики, пов'язані з внутрішньою поляризацією та багатополарністю світу, впливають на міжнародне сприйняття країни, вимагаючи від США адаптації до нових умов для збереження свого глобального лідерства.

2.2. Вплив політичних та економічних процесів на формування міжнародного іміджу США

На міжнародне сприйняття Сполучених Штатів впливає різноманітна політична та економічна динаміка, що проявляється як на внутрішньому, так і на глобальному рівні. Сполучені Штати підтверджують свою роль як видатної держави, яка робить значний внесок у міжнародну безпеку, підтримує економічну стабільність і відстоює демократичні цінності. Імідж Сполучених Штатів в інших країнах, а також їхній глобальний вплив формується їх політичними рішеннями, соціальними процесами та значними економічними досягненнями цієї країни.

1. Вплив політичних процесів на імідж США.

Почнімо з того, що з самого моменту свого заснування Сполучені Штати побудували свою політичну систему на засадах демократії, поділу влади та захисту громадянських прав. Ці принципи зробили значний внесок у репутацію цієї країни як прихильника демократичних ідеалів, а Конституція США, прийнята в 1787 році, функціонує як важливе представництво прав і свобод і вона також вплинула на численні країни по всьому світу, які прагнуть відтворити американську систему. Тому, дотримання верховенства права та захист прав людини підвищують авторитет Сполучених Штатів на світовій

арені, впливаючи на те, як країна розглядається як еталон демократичного врядування.

Згадаймо і про зовнішньополітичні дії Сполучених Штатів, які так само відіграють фундаментальну роль у формуванні їхнього сприйняття іншими країнами у світі. Протягом ХХ століття і до сьогодні Сполучені Штати зарекомендували себе як прихильник демократичних цінностей, беручи участь у війнах, інтервенціях та дипломатичних кризах, щоб допомогти своїм союзникам і протистояти авторитарним режимам. А під час холодної війни Сполучені Штати зарекомендували себе як лідер «вільного світу» через протистояння з Радянським Союзом та його союзниками – країна надавала значну підтримку антикомуністичним силам у всьому світі, створюючи собі імідж захисника демократії [36].

Так само як і зусилля, спрямовані на міжнародну співпрацю, включаючи створення Організації Об'єднаних Націй (ООН) та підтримку миротворчих місій, зміцнили сприйняття Сполучених Штатів як нації, відданої підтримці глобальної стабільності. Але, певні зовнішньополітичні дії, в тому числі військові операції в Іраку та Афганістані, зазнали критики, що призвело до зниження довіри до Сполучених Штатів у різних країнах, такі дії призвели до появи думки про те, що Америка почала сприйматися як держава, що нав'язує свою волю іншим.

Значний вплив на міжнародне сприйняття Сполучених Штатів має і динаміка внутрішньополітичних процесів, особливо зростаюча поляризація між партіями, бо розкол між Республіканською та Демократичною партіями в останні десятиліття призвів до численних урядових криз, масових протестів та посилення соціальної напруги, які привернули значну увагу міжнародних ЗМІ. Масові протести руху «Black Lives Matters» у 2020 році та штурм Капітолію у 2021 році суттєво вплинули на сприйняття нації, яка бореться з викликами внутрішньої стабільності, тим самим дещо зменшивши традиційне уявлення про Сполучені Штати як про стабільну демократичну державу. Але попри усі складнощі, навіть події такого масштабу та характеру ілюструють стійкість

демократичних інститутів США, які ефективно долають кризи, зберігаючи при цьому загальну стабільність [26].

Вплив економічних процесів на сприйняття Сполучених Штатів Америки у світовій спільноті.

Досягнення Сполучених Штатів у сфері економіки є одним з найважливіших чинників, що визначають їхню репутацію в міжнародному співтоваристві. За обсягом валового внутрішнього продукту Сполучені Штати Америки є найбільшою економікою світу, а також провідним гравцем у міжнародній фінансовій системі. Сполучені Штати, володіючи найбільшою економікою світу, є лідером у ряді стратегічних секторів, таких як фінанси, технології, енергетика та інновації. Їхня економічна політика, орієнтована на розвиток технологій та підтримку вільного ринку, позитивно впливає на сприйняття країни на міжнародній арені, адже економічний успіх США асоціюється з прогресом, інноваціями та стабільністю.

Водночас економічні процеси в США можуть мати негативний вплив на сприйняття країни, особливо в контексті кризових ситуацій, глобальних фінансових катастроф або внутрішніх економічних проблем, як от до прикладу фінансова криза 2008 року стала одним з найбільших економічних потрясінь не лише для Сполучених Штатів, а й для світової економіки. Сполучені Штати, незважаючи на те, що стали ініціатором кризи через неконтрольоване зростання іпотечних кредитів та ризикованих фінансових інструментів, змушені були шукати шляхів відновлення через політику масштабних фінансових вливань та стимулювання економіки. Ця криза суттєво змінила сприйняття США як надійного економічного партнера і виявила вразливість американської економічної системи, що в свою чергу поставило під сумнів здатність США контролювати глобальні економічні процеси.

Так само як і протекціоністська політика, яка була активована під час адміністрації Дональда Трампа, призвела до значних торговельних напружень між США та іншими державами, зокрема Китаєм, Європейським Союзом та іншими економічними партнерами. Введення тарифів на імпорتنі товари,

підвищення економічного тиску на країни-суперники призвело до погіршення сприйняття США як економічного партнера, що піклується лише про свої інтереси, часто в шкоду глобальній економічній стабільності.

Не варто забувати і про економічну нерівність в США, зростання числа бідних та середнього класу, а також зростаючий дефіцит бюджету і державний борг впливають на імідж країни в очах інших націй. Тож, враховуючи усі ці фактори, проаналізуємо економічну динаміку розвитку США впродовж останні 60 років (табл. 2.1). Отже, з моменту досягнення zenіту в 40% у 1960 році частка США у світовій економіці зменшилася майже на п'ятдесят відсотків, навіть незважаючи на те, що національний ВВП продовжував зростати, а країна дала початок деяким з найбільш значущих компаній на планеті.

Таблиця 2.1

Частка США у світовій економіці за останні 60 років [58]

Рік	Світовий ВВП	ВВП США	Частка США в глобальній економіці
1960	\$1,37T	\$0,53T	40%
1965	\$1,97T	\$0,74T	38%
1970	\$2,96T	\$1,07T	36%
1975	\$5,92T	\$1,69T	28%
1980	\$11,23T	\$2,86T	25%
1985	\$12,79T	\$4,34T	34%
1990	\$22,63T	\$5,96T	26%
1995	\$30,89T	\$7,64T	25%
2000	\$33,62T	\$10,25T	30%
2005	\$47,53T	\$13,04T	28%
2010	\$66,13T	\$14,99T	23%
2015	\$75,22T	\$18,23T	24%
2019	\$87,80T	\$21,43T	24%

Зменшення частки Америки у світовому ВВП відбувалося поступово і непослідовно, відзначаючись коливаннями протягом усього процесу. З 1965 по

1980 рік частка країни зменшилася на 13 відсоткових пунктів, насамперед внаслідок стагфляції 1970-х років. На зміну падінню прийшла рейганоміка і фаза потужного відновлення, яка значно підвищила частку США у світовій економіці до 34% до 1985 року. Коливання триватимуть і надалі, і з 1985 по 1995 рік частка США знизилася ще на 11 відсоткових пунктів, а потім відновилася, досягнувши локального піку в 30% до 2000 року [58].

З початком 21-го століття експансія на численних ринках, що розвиваються, продовжується прискореними темпами, що призводить до відповідного зниження частки США у світовій економіці, і до 2005 року на частку США припадало 28% світового ВВП, однак наслідки глобальної фінансової кризи суттєво вплинули на цей показник, що призвело до його зниження до 23% до 2010 року. З тих пір цей показник стабільно тримається на рівні 24%.

Важливо враховувати контекст цього зниження. Наприклад, частка Китаю у світовій економіці зросла з 4% у 1960 році до 16,3% у 2019 році. За цей же період такі країни, як Південна Корея, Бразилія, Мексика, Індонезія та Індія, також почали заявляти про свою присутність на глобальному економічному ландшафті (рис. 2.1).

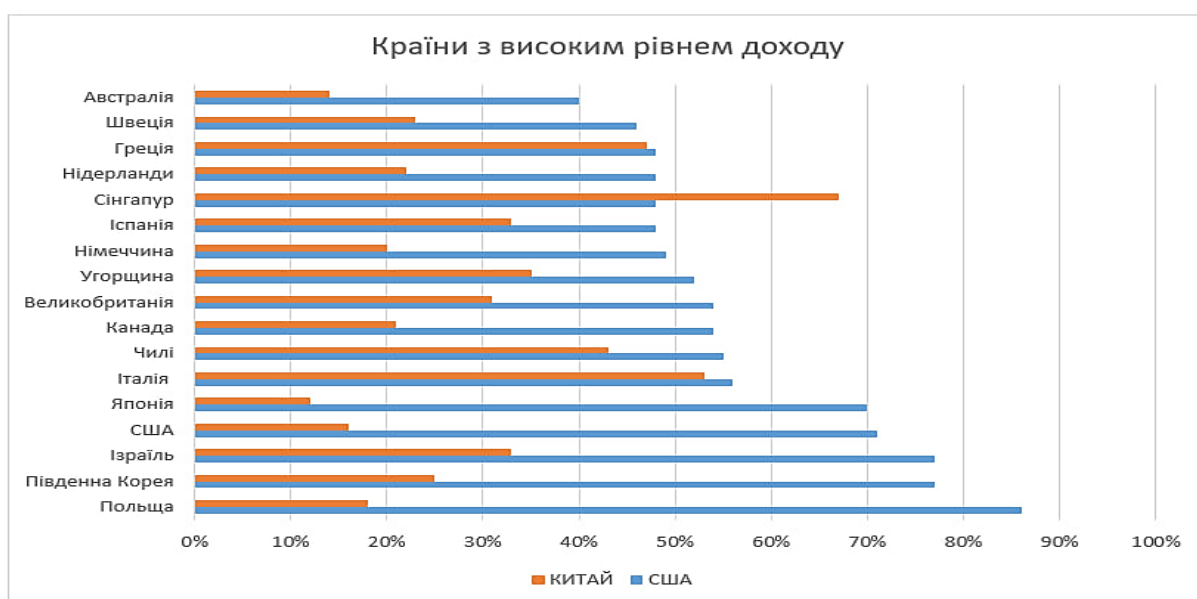

Рис. 2.1. Результати опитування серед країн з високим рівнем доходу, щодо їх ставлення до США та Китаю [32].

Варто згадати і опитування Pew Research Center, проведене у 35 країнах світу, з якого можна побачити те, що більшість людей у світі позитивніше ставляться до Сполучених Штатів, ніж до Китаю – у середньому 54% дорослого населення цих країн позитивно ставляться до США, тоді як до Китаю позитивно ставляться в середньому 35%.

У країнах з високим і низьким рівнем доходу, які опитувалися в період з січня по травень 2024 року, ставлення до США було загалом позитивне, де 53% у 18 країнах з високим рівнем доходу позитивно ставляться до США, а серед країн із низьким рівнем доходу середній показник був у 61% людей, які також мають сприятливе ставлення до США. А рейтинги прихильності до США коливаються від 86% у Польщі до 9% у Тунісі, а 71% самих американців позитивно ставляться до своєї країни (рис. 2.2).

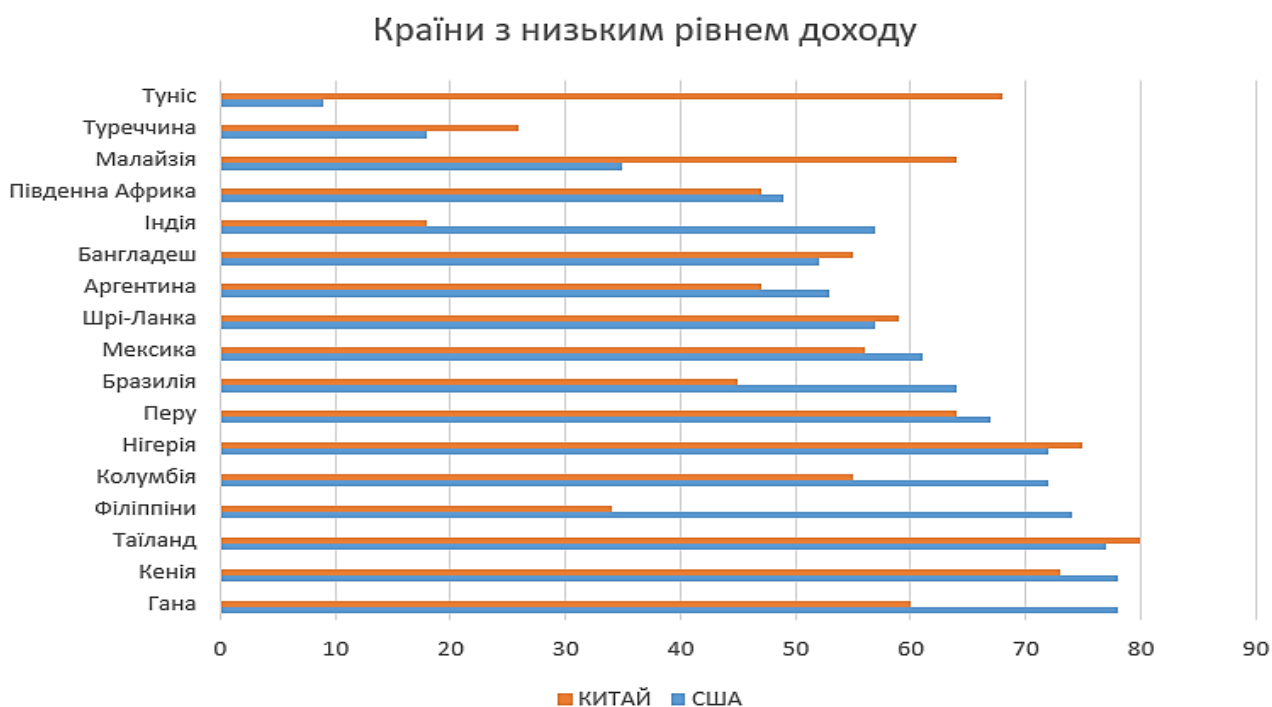

Рис. 2.2. Опитування серед країн з середнім рівнем доходу, щодо їх ставлення до США та Китаю [32].

Що стосується Китаю, то думки людей у країнах з високим і середнім рівнем доходу помітно відрізняються – в опитаних країнах з високим рівнем

доходу в середньому лише 24% позитивно ставляться до Китаю, і набагато більше людей у країнах із середнім рівнем доходу (медіана 56%) ставляться до Китаю так само з прихильністю.

Існує лише одна країна з високим рівнем доходу, де більшість дорослого населення позитивно ставиться до Китаю, і це Сінгапур, де 67% населення країни дотримуються такої думки. Для порівняння, більшість населення позитивно ставиться до Китаю в більш ніж половині опитаних країн із середнім рівнем доходу.

Що стосується відмінностей у ставленні до США та Китаю, то тут виділяються Малайзія, Сінгапур, Туніс та Туреччина, де більшість населення позитивно ставляться саме до Китаю, а не до США.

Погляди на США і Китай в цілому схожі (і переважно сприятливі) в Бангладеші, Греції, Нігерії, Перу, Південній Африці, Шрі-Ланці та Таїланді. У решті 24 країнах, більше населення позитивно ставляться до США, ніж до Китаю. У деяких з цих країн, таких як Кенія і Мексика, люди лише трохи більше схильні віддавати перевагу США перед Китаєм. В інших країнах, таких як Японія і Південна Корея, набагато більше людей ставляться до США прихильніше, ніж до Китаю.

Думки щодо США та Китаю дещо змінилися з минулого року у 22 країнах, де є дані про тенденції 2023 року, але лише в одній країні – Іспанії ставлення до США стало більш негативним, а до Китаю – більш позитивним. В інших країнах суттєво змінилося ставлення лише до однієї країни. А в Ізраїлі погляди як на США, так і на Китай стали більш негативними. Але, підсумовуючи дані досліджень та опитувань, потрібно зазначити те, що, Сполучені Штати Америки дійсно зарекомендували себе як економічна сила, яка встановлює стандарти для економіки всього світу, починаючи з промислової революції і продовжуючи в сучасну цифрову епоху. Значне розширення впливу Сполучених Штатів на світову економіку можна пояснити і тим, що долар США став основною валютою, яка використовується для міжнародних розрахунків, а також резервною валютою в ряді країн.

Сполучені Штати Америки стали символом інновацій, технічного прогресу і високого рівня життя в результаті появи величезних транснаціональних компаній, таких як Apple, Netflix, Microsoft, Google і Amazon. Це сприяло сприйняттю США як країни можливостей, в якій кожен має потенціал для досягнення економічного успіху, а привабливість Сполучених Штатів як місця для іноземних інвестицій та прибуття фахівців до США з усього світу є як раз чітким відображенням цього феномену.

З іншого боку, на враження, яке складається про Сполучені Штати у світової спільноти, також вплинули світові економічні кризи, в яких Сполучені Штати відіграли значну роль. Якщо взяти за приклад Велику депресію 1929-1939 років та фінансову кризу 2008 року, то обидві ці події мали значний вплив на економіку всього світу. В результаті фінансової кризи, яка почалася в 2008 році з обвалу іпотечного ринку в США, сталася світова рецесія, і хвиля критики була спрямована на фінансову систему Сполучених Штатів. Як наслідок, репутація Сполучених Штатів як держави, що відповідає за свою економіку, була підірвана, що призвело до створення альтернативних фінансових центрів у Європі та Азії [5].

Не оминемо і міжнародну економічну стратегію США, яка теж має значний вплив на репутацію країни як економічного лідера та надійного партнера. Протягом своєї історії Сполучені Штати Америки послідовно демонстрували свою відданість ідеалам вільної торгівлі, зокрема, через участь у створенні Світової організації торгівлі (СОТ) та різних міжнародних економічних ініціатив, і її репутація як країни, що заохочує глобалізацію і зростання вільних ринків, зміцнилася в результаті цієї діяльності. З іншого боку, періоди протекціоністських заходів, такі як останні роки президентства Дональда Трампа, коли були введені високі тарифи на товари з Китаю та Європейського Союзу, поставили під сумнів історичні економічні зв'язки між Сполученими Штатами та іншими країнами. Як наслідок, зросла напруженість у відносинах з торговельними партнерами, а репутація США як прихильника вільної торгівлі внаслідок цього дещо постраждала.

Підсумовуючи економічний аспект впливу на імідж США, хочеться зазначити те, що економічні процеси в США призвели до зростання інноваційних секторів, що покращило імідж країни як світового технологічного осередку, що спричинило додаткові вигоди для країни. Сполучені Штати Америки є лідером у низці високотехнологічних галузей, серед яких можна виділити інформаційні технології, біотехнології, авіацію та космос. Окрім значного впливу на міжнародний ринок, винаходи, які розробляються в Силіконовій долині, також сприяють формуванню сприятливого враження про Сполучені Штати Америки як про державу, яка є далекоглядною та технологічно підкованою. Культурна дипломатія, зокрема через Голлівуд, популяризація американської музики, моди та стилю життя, також сприяє зміцненню іміджу Сполучених Штатів як сучасної та перспективної нації, яка визначає культурні норми в усьому світі.

Тому, синергія, вдале поєднання і взаємодія між політичними та економічними процесами є важливою складовою у формуванні іміджу Сполучених Штатів на міжнародній арені. Політичні принципи, яких дотримуються Сполучені Штати Америки, серед яких демократія, верховенство права, захист прав і свобод людини, стали наріжним каменем репутації країни як зразкової демократичної системи. За цей час Сполучені Штати Америки стали економічним, науковим і технічним центром світу завдяки своєму економічному домінуванню, фінансовому лідерству, технологічним інноваціям і відкритості до вільної торгівлі.

Сполучені Штати не лише здатні підтримувати стабільність всередині країни, але й мають потенціал відігравати провідну роль у глобальних процесах завдяки поєднанню політичної сили та економічного потенціалу [19].

2.3. Соціально-культурні інструменти формування міжнародного іміджу США

Розкриємо детальніше аспект соціально-культурного впливу США на свій власний імідж у світі, бо соціально-культурні важелі відіграють не менш важливу роль у процесі формування іміджу Сполучених Штатів Америки у світовій спільноті, бо в результаті транслявання культурних цінностей, традицій, мистецтва, літератури, музики, кіно, а також наукових та освітніх програм, Сполучені Штати Америки здобули репутацію країни, яка уособлює свободу, можливості, технологічний прогрес та культурне багатоманіття. Одним словом, культурна дипломатія Сполучених Штатів відіграє значну роль у просуванні «м'якої сили» країни, що пов'язано з тим, що вона сприяє формуванню сприятливого іміджу Сполучених Штатів Америки, який, у свою чергу, привертає увагу людей по всьому світу та сприяє налагодженню дружніх взаємин з іншими народами.

Кіноіндустрія, і Голлівуд зокрема, є одним із найвпливовіших соціокультурних інструментів у Сполучених Штатах. Американська кіноіндустрія займає домінуючі позиції в світовому прокаті, а самі фільми є засобом поширення американських цінностей, ідей та культурних особливостей. Сполучені Штати Америки часто зображуються в Голлівуді як нація, що характеризується свободою, демократією, рівними можливостями та технологічними інноваціями. Голлівуд любить зображати Сполучені Штати як країну, переповнену свободою, демократією, рівними можливостями та технологічними досягненнями. Фільми, які оспівують супергероїв, особисту свободу та свободу вибору власного шляху, відображають суть американської мрії, створюючи райдужне уявлення про Сполучені Штати як гавань можливостей та справедливості [24].

Крім того, фільми, які заглиблюються в історичні або соціальні теми, такі як боротьба за громадянські права, є розумним способом зміцнити міжнародну репутацію Сполучених Штатів, демонструючи відданість нації високим ідеалам прав людини та соціальної справедливості [51].

Музичний ландшафт Сполучених Штатів, який включає джаз, рок-н-рол, хіп-хоп і поп-музику, також має значний вплив на імідж, який країна проектує на решту світу. Рок-н-рол став символом цілого покоління молодих людей у всьому світі, а джаз, який зародився в США на початку 20-го століття, став ознакою свободи та культурного самовираження. А хіп-хоп та реп-культура, як гучномовці соціальних прав, рівності та самовираження, знайшли відгук у серцях молоді по всьому світу. Важливо зазначити і те, що культурний внесок Сполучених Штатів Америки в усьому світі отримав значний поштовх завдяки успіху американських музикантів, таких як Майкл Джексон, Елвіс Преслі, Мадонна, Бейонсе та інших [40].

Зосередимо увагу і на культурних та освітніх обмінах, які відіграють ключову роль у великому розмаїтті соціальної та культурної дипломатії США. Програма імені Фулбрайта, заснована у 1946 році, є однією з найвпливовіших міжнародних освітніх ініціатив Сполучених Штатів. Програма спрямована на зміцнення культурних і наукових зв'язків між Сполученими Штатами та іншими країнами, надаючи фінансову підтримку дослідницьким проектам і сприяючи обміну студентами та викладачами [46].

Понад сімдесят років ця програма є золотим квитком для тисяч студентів і науковців з усього світу, щоб зануритися в американський освітній досвід, допомагаючи поглибити знання про американське суспільство та покращити імідж Сполучених Штатів як першокласного освітнього осередку. Поряд з відомою програмою Фулбрайта існують різноманітні ініціативи культурного обміну, що фінансуються Державним департаментом США, в яких беруть участь студенти, митці, викладачі та громадські лідери, що обмінюються досвідом та знаннями [21].

Отже, взаємодія політичних та економічних процесів глибоко впливає на формування міжнародного іміджу Сполучених Штатів, формуючи ідентичність нації як глобального лідера. Поєднання економічної стабільності, інновацій та фінансової стійкості сприяє зміцненню довіри до Сполучених Штатів з боку міжнародних партнерів, а політична система, заснована на демократичних

принципах, зміцнює репутацію країни як поборника свободи та прав людини. Водночас, внутрішньополітичні кризи, суперечливі рішення на міжнародній арені або економічні потрясіння можуть негативно впливати на імідж, викликаючи сумніви в послідовності та надійності США як партнера, кидаючи тінь на послідовність і надійність Сполучених Штатів як партнера. Тому, ефективна інтеграція внутрішньої політики і зовнішньої стратегії має важливе значення для підтримання сприятливого міжнародного іміджу країни.

Висновки до розділу 2

Підсумовуючи усе вище сказане, зазначимо, що Сполучені Штати Америки змогли зарекомендувати себе як «світового лідера» в різних галузях завдяки впливу історичних подій, політичних процесів, економічних досягнень, культурному зростанню та технічному прогресу. Всі ці фактори сприяли формуванню сприятливого іміджу Сполучених Штатів.

На думку про Сполучені Штати Америки, суттєво вплинули такі історичні події, як Війна за незалежність, Громадянська війна, Перша і Друга світові війни, Холодна війна. Саме Війна за незалежність і прийняття Конституції створили підґрунтя для сприйняття Сполучених Штатів Америки як нації, що сповідує демократичні принципи. Перемога у Другій світовій війні і активна участь у повоєнній відбудові Європи, зокрема завдяки плану Маршалла, сформували США як «визволителя» і лідера вільного світу. Політика стримування комунізму під час холодної війни зміцнила цей образ, хоча й іноді викликала суперечки через підтримку США недемократичних режимів заради геополітичних цілей.

Соціально-культурні інструменти, зокрема Голлівуд, популярна музика, спортивні заходи, програми культурного обміну та програма імені Фулбрайта, стали важливими елементами «м'якої сили» США. А культурна дипломатія, побудована на поширенні ідеалів свободи, рівності та можливостей, допомогла

Сполученим Штатам створити привабливий образ країни, відкритої до співпраці та культурного діалогу.

Репутація країни на світовій арені також значно покращилася завдяки її науково-технічним досягненням. Сполучені Штати Америки завжди були відомі своїми досягненнями в галузі передових наукових інновацій, починаючи з розробки атомних бомб під час Другої світової війни і продовжуючи висадкою на Місяць та розвитком інформаційних технологій. Зростаюча кількість американських цифрових платформ, таких як Facebook, Google та Netflix, сприяють просуванню американської культури та сприяють створенню іміджу Сполучених Штатів як лідера в галузі технічних інновацій.

Це підкреслює динамічний характер світового іміджу Сполучених Штатів, який залежить від політичних рішень, що приймаються зараз, і труднощів, з якими стикаються усі країни у глобальному масштабі.

Таким чином, імідж, який Сполучені Штати транслують решті світу, є результатом складного процесу, що включає історичні досягнення, культурну дипломатію, технічний прогрес і політичні процеси. Сполучені Штати Америки досягли успіху у створенні впізнаваного іміджу демократичної держави, яка прагне сприяти розвитку наукових знань, культурному розмаїттю та глобальній безпеці. Однак, щоб зберегти цей імідж, Сполученим Штатам необхідно буде продовжувати докладати послідовних зусиль та модифікувати свою поведінку на міжнародній арені.

РОЗДІЛ 3

МІЖНАРОДНИЙ ІМІДЖ США: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

3.1. Оцінка сучасного міжнародного іміджу США

Одним з найважливіших інструментів, які кожна держава може використовувати для здійснення своєї зовнішньої політики, є її імідж у міжнародному співтоваристві. Завдяки тому, що Сполучені Штати Америки є однією з найпотужніших держав світу, вони історично займають чільне місце у сфері міжнародних відносин. Сполучені Штати Америки продовжують залишатися потужним гравцем на міжнародній арені і в 2024 році, проте на сприйняття країни на міжнародній арені сильно впливають зміни в глобальному контексті та її внутрішні проблеми.

У цій частині проаналізуємо основні сильні та слабкі сторони світового іміджу Сполучених Штатів у сучасних умовах, взявши до уваги такі важливі події, як суперництво з Китаєм, зміни у зовнішньополітичній стратегії та позицію США у глобальних процесах.

У першу чергу розглянемо позитивні аспекти іміджу Сполучених Штатів у світовому співтоваристві.

1. Фінансові потужності та технологічна першість. Варто сказати, що Сполучені Штати Америки залишаються найпотужнішою економікою світу, на яку припадає близько 24% світового ВВП. Ця країна є флагманом технологічних інновацій і займає передові позиції в таких галузях, як інформаційні технології, біотехнології та штучний інтелект, завдяки своїм передовим технологічним можливостям та інноваційному духу.

Американські компанії, такі як Apple, Google і Tesla, є законодавцями стандартів якості та інновацій, які буквально змушують решту світу намагатися йти в ногу із ними. А прогрес в галузі зеленої енергетики та перехід до низьковуглецевих технологій є важливими елементами, які зміцнюють репутацію Сполучених Штатів як першопрохідця в галузі інновацій на світовій арені.

2. Військова могутність. Наступним важливим елементом, який формує позитивний імідж США у світі все ще є їх військова могутність, бо саме ця країна може похвалитися найпотужнішою армією на планеті. Технічна перевага в оборонній промисловості забезпечується тим, що військовий бюджет країни у 2023 році становив понад 800 мільярдів доларів. А забезпечити глобальну присутність США можна за рахунок створення мережі військових баз у стратегічно важливих регіонах Європи, Азії та Близького Сходу, що гарантуватиме те, що США ніколи не будуть занадто далеко від місця подій.

Незважаючи на те, що геополітична напруженість зростає, зокрема, внаслідок війни в Україні, позиція військових США в НАТО продовжує залишатися надзвичайно важливою, тому й довіра союзників до Сполучених Штатів як гарантії безпеки зростає в результаті цього.

3. Сила культурної діяльності. Наступним китом, на якому тримається міжнародний образ США є культура. Голлівуд продовжує панувати як найпотужніший центр світової кіноіндустрії. Фільми американських студій не лише розважають, але й пропагують такі цінності, як свобода, рівність та індивідуалізм, і при цьому не дають глядачам відірватися від екранів моніторів, а поява таких франшиз, як «Марвел», «Зоряні війни» та «Аватар», робить США маяком інновацій, технологічної майстерності та невичерпної креативності.

Американська музична індустрія, безумовно, теж знає, як показати себе, коли справа доходить до формування культурного іміджу. Джаз, рок, хіп-хоп та R'n'B: легендарна четвірка, яка з'явилася на світ у Сполучених Штатах і відтоді підкорила весь світ. Такі ікони, як Майкл Джексон, Уітні Х'юстон, Тейлор Свіфт, мають умовне звання «культурних послів», демонструючи свій стиль і представляючи націю на міжнародній культурній арені.

На додачу, спортивні події, такі як НФЛ, НБА та Олімпійські ігри, теж творять чудеса у зміцненні міжнародного іміджу Сполучених Штатів. Баскетболісти, такі як Леброн Джеймс і Майкл Джордан, і олімпійські чемпіони, такі як Майкл Фелпс, Карл Льюїс, Сімон Байлз стали світовими іконами, легко проникаючи в саме серце американського способу життя. Вони

служують спортивними амбасадорами, що просувають ідеали США, такі як рівність, свобода та прагнення до досконалості. Їхні досягнення на Олімпіадах демонструють глобальну конкурентоспроможність країни та її здатність досягати високих результатів через важку працю і підтримку спортивного розвитку.

А соціальні медіа-платформи, такі як Facebook, Instagram та TikTok, як круті діти за глобальним столом встановлення трендів, посилюють «м'яку силу» США з кожним дописом та оновленням інформації.

Тому, культурний імідж Сполучених Штатів відіграє ключову роль у їхньому успіху на світовій арені. Голлівуд, музика, спорт і соціальні мережі - це секретний соус, який приправляє американські ідеї, стиль життя і цінності, що поширюються по всьому світу. Тож, коли справа доходить до культурних тріумфів, Сполученим Штатам вдається зберегти свою репутацію, навіть коли геополітичні умови стають мінливими.

4. Вплив на процес управління міжнародних організацій. Сполучені Штати відіграють важливу роль у численних міжнародних організаціях, тим самим здійснюючи значний вплив на свою глобальну репутацію. Наприклад, Генеральний секретар НАТО історично підтримує тісну співпрацю зі Сполученими Штатами, а численні важливі посади в Організації Об'єднаних Націй, включаючи послів і головних радників, часто посідають американські дипломати. У Світовому банку та Міжнародному валютному фонді керівні посади часто займають представники Сполучених Штатів або посилюють свій вплив завдяки суттєвим фінансовим внескам країни. До того ж, вони мобілізували міжнародну коаліцію для підтримки України та сприяння стратегічному послабленню Росії. Також НАТО стало сильнішим, залучивши нових членів, як-от Фінляндію і Швецію.

Цей вплив дозволяє Сполученим Штатам стратегічно формувати порядок денний з питань безпеки, економіки, клімату та гуманітарної допомоги. Водночас, ця перевага піддається ретельному аналізу, оскільки лунають звинувачення у використанні міжнародних організацій для просування

власного порядку денного. Тим не менш, загальна участь в управлінні міжнародними організаціями посилює сприйняття Сполучених Штатів як провідного світового лідера, відданого справі зміцнення стабільності та розвитку.

5. Роль Сполучених Штатів у вирішенні глобальних викликів. Сполучені Штати Америки займають ключову позицію у протистоянні глобальним викликам, що значною мірою впливає на їхню міжнародну репутацію. Сполучені Штати, як провідна сила в економічній, військовій та політичній сферах, активно беруть участь у вирішенні таких питань, як міжнародна безпека, зміна клімату, боротьба з тероризмом, пандеміями та зміцнення глобальної економіки. Через різноманітні багатосторонні ініціативи, включаючи співпрацю з ООН, НАТО, ВООЗ та іншими організаціями, Сполучені Штати демонструють свою прихильність до співпраці та лідерства. Їхні інвестиції в інновації, гуманітарну допомогу та дипломатичні ініціативи принесли позитивні результати, хоча ці зусилля іноді можуть розглядатися через призму двозначності через політичні чи ідеологічні розбіжності.

На світове сприйняття Сполучених Штатів впливають як їхні досягнення у вирішенні міжнародних проблем, так і труднощі, в тому числі в питаннях, пов'язаних з правами людини і військовою діяльністю. Незважаючи на критику, Сполучені Штати продовжують втілювати принципи демократії, економічної стійкості та наукового прогресу, утримуючи важливу позицію в міжнародному дискурсі [70].

Серед слабких сторін можна виокремити наступні.

1. Напруженість у відносинах з Китаєм, бо ескалація напруженості між Сполученими Штатами та Китаєм становить значний виклик для американської зовнішньої політики, впливаючи на її позиції на світовій арені. Основними факторами, що сприяють конфлікту, є в першу чергу, підтримка Сполученими Штатами політики «одного Китаю», але водночас надають Тайваню оборонну допомогу, що сприймається Пекіном як втручання у його внутрішні справи. Ця

обставина викликає глибокий резонанс серед країн-союзників в Індо-Тихоокеанському регіоні.

Існує також економічне суперництво і посилюють цю напруженість конкурентна динаміка в торгівлі, технологічний прогрес і стратегічні ініціативи, такі як підтримка США напівпровідникового сектору з метою послаблення китайської переваги.

Не можна забувати і про те, що Китай старанно просуває ініціативу «Один пояс, один шлях», тим самим розширюючи свій економічний вплив на Глобальному Півдні. Сполучені Штати реагують на цю ситуацію, розробляючи альтернативні проекти, однак їхня ефективність, як видається, знижується [71].

Варто зазначити, що численні союзники Сполучених Штатів розглядають країну як стабілізуючу силу, що пом'якшує експансіоністські тенденції Китаю. Підтримка Тайваню і співпраця з азійськими країнами сприяли зміцненню почуття довіри між союзниками, в тому числі Японією, Південною Кореєю і Австралією. Зміцнення відносин між НАТО і партнерами в Азії, такими як Корея і Японія, є прикладом стратегічної гнучкості Америки. Але проактивний опір Китаю часто розглядається країнами Глобального Півдня як намагання гальмувати прогрес іншої держави, тим самим зменшуючи довіру до Сполучених Штатів як до поборника рівності. Крім того, торговельні конфлікти та санкції створюють ризики для глобальної економіки, які негативно сприймаються навіть союзниками США.

2. Політична поляризація. Політична поляризація у Сполучених Штатах - одна з найбільш серйозних внутрішніх проблем, яка безпосередньо впливає на їхню зовнішню політику. Глибокий поділ між основними політичними силами - Демократичною та Республіканською партіями - ускладнює прийняття консенсусних рішень як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях.

Значним викликом для Сполучених Штатів є глибокий поділ між політичними фракціями, який стає все більш очевидним з кінця 2010-х років. Відмінності в електоральних уподобаннях між ліберальними і консервативними фракціями проявляються на різних рівнях політичних і соціальних структур,

охоплюючи все - від муніципальних виборів до важливих федеральних резолюцій. Політичні зміни в США часто змінюють підходи до міжнародної політики. Наприклад, адміністрація Дональда Трампа концентрувалася і досі зосереджуватиметься на політиці «Америка понад усе», скорочуючи міжнародні зобов'язання, тоді як адміністрація Джо Байдена повернулася до багатостороннього підходу. Питання військової допомоги Україні так само яскраво демонструє вплив поляризації. Демократи активно підтримують фінансову і військову допомогу, тоді як частина республіканців, зокрема прихильники Трампа, вимагає скоротити витрати, вважаючи їх марними. Це підвищує градус напруженості і робить політичний ландшафт нестабільним. На глобальній арені цей політичний «дисбаланс» знижує ефективність зовнішньої політики США, ставлячи під сумнів надійність і узгодженість американських позицій.

Внутрішня соціальна нерівність у Сполучених Штатах є важливим елементом, який погіршує їхню репутацію. Міжнародне співтовариство піддає серйозній критиці питання расової дискримінації, поліцейської практики та прав меншин. Протестні рухи, зокрема Black Lives Matter, що виникли у Сполучених Штатах, підкреслюють нагальні проблеми расової несправедливості та порушень прав людини у внутрішній сфері. Це створює образ країни, в якій проголошувані принципи демократії та прав людини часто розходяться з реальним положенням речей.

Більше того, внутрішні розбіжності та суспільні проблеми можуть суттєво впливати на зовнішньополітичні рішення. Наприклад, міжнародні партнери Сполучених Штатів іноді відчують брак передбачуваності у зовнішньополітичних рішеннях, оскільки перехід від однієї адміністрації до іншої часто призводить до зміни пріоритетів і методологій у сфері зовнішніх відносин. Це викликає відчуття швидкоплинності та непередбачуваності, що ускладнює співпрацю з іншими країнами та глобальними структурами.

Так само як і погіршення внутрішніх соціальних умов і наслідки політичних рішень часто стають об'єктом пильної уваги на міжнародній арені.

Наприклад, хоча Сполучені Штати палко просувають демократію і права людини за кордоном, їхній власний досвід у цих питаннях іноді кидає тінь на справжність і послідовність цієї позиції. Демонстрації проти жорстокості поліції та порушень громадянських прав зменшують довіру до Сполучених Штатів на світовій арені, змушуючи інші країни вважати їх подекуди лицемірними.

3. Ерозія довіри до керівництва Сполучених Штатів. Хоча Сполучені Штати відіграють ключову роль у формуванні глобальних рішень, їхня участь у минулих конфліктах, зокрема в Іраку та Афганістані, стала предметом пильної уваги через посягання на суверенітет інших країн. А у 2024 році підтримка України у війні проти Росії та активна підтримка Сполученими Штатами Ізраїлю на тлі його конфлікту з ХАМАС та загрози, що насуваються з боку Ірану, теж помітно вплинули на глобальне сприйняття Америки.

Важливо почати з того, що допомога, що надається Україні в її боротьбі з російською агресією, стала важливим елементом зовнішньої політики США. Водночас це питання посилює політичну поляризацію всередині країни, тим самим впливаючи на стабільність міжнародної стратегії Сполучених Штатів і формуючи уявлення про їхню роль як лідера в демократичній сфері.

Дихотомія в Конгресі США між Демократичною та Республіканською партіями проявляється в їхніх протилежних стратегіях щодо військової та фінансової допомоги Україні. Демократи зазвичай виступають за надання допомоги як невід'ємної складової боротьби за демократичні принципи. Водночас значна частина республіканців, особливо тих, хто пов'язаний з Дональдом Трампом, виступає проти значної фінансової допомоги, вважаючи її надмірною або потенційно корупційною, тож дебати в Конгресі щодо пакетів допомоги Україні часто слугують інструментом політичної боротьби, а у 2023 році відтермінування ухвалення конкретного пакету допомоги стало наслідком зіткнення між партіями на тлі бюджетних дискусій [57, 67].

Така невизначеність політики США щодо України викликала критику з боку європейських країн, які залежать від послідовної американської

підтримки, і такий розвиток подій може потенційно посилити позиції Китаю та Росії як важливих альтернативних гравців у світовій політиці.

Щодо підтримки Ізраїлю, то у цій ситуації теж є свої нюанси і деталі, які важливо окреслити. З одного боку, Сполучені Штати своєю підтримкою підкреслили свою відданість безпеці Ізраїлю шляхом надання військової допомоги, політичної підтримки та стратегічної участі, тим самим зміцнивши довіру між союзниками на Близькому Сході, що також підтвердило позицію США як головного гаранта стабільності в регіоні, і така проактивна участь Сполучених Штатів у врегулюванні кризи, зокрема через дипломатичні ініціативи, спрямовані на надання гуманітарної допомоги сектору Газа, підкреслила їхню відданість принципам глобальної відповідальності [64].

Але, відкрите схвалення військових операцій Ізраїлю викликало негативну реакцію з боку багатьох країн, особливо в мусульманській громаді, що значно погіршило сприйняття Сполучених Штатів на Близькому Сході, оскільки зростає незадоволення їхньою позицією і посилюється співчуття до палестинського народу. Більше того, політичний дискурс у Сполучених Штатах значно посилюється щодо участі країни в конфлікті. Демонстрації на підтримку Палестини в університетах і великих міських центрах, а також відчуження частини виборців з арабського та мусульманського походження ставили під сумнів ефективність цієї стратегії напередодні президентських виборів [34].

Незважаючи на підтримку, надану Ізраїлю, між Сполученими Штатами та ізраїльським керівництвом все одно зберігається напруженість. Наприклад, односторонні рішення уряду Нетаньягу (такі як атака на Ліван без попередження США) створюють напругу в комунікації між партнерами.

Отже, світове сприйняття Сполучених Штатів характеризується поєднанням як сильних, так і слабких сторін. До сильних сторін належать економічна та військова міць, провідна позиція у світовій політиці, технологічний та культурний прогрес, а також здатність створювати коаліції та відстоювати демократичні принципи, до того ж, Сполучені Штати

продовжують робити значний внесок у вирішення міжнародних конфліктів і глобальних проблем, включаючи зміну клімату і боротьбу з тероризмом.

Однією з помітних слабких сторін є неоднозначне сприйняття американської зовнішньої політики, яка часто розглядається як втручання у внутрішні справи інших країн. Більше того, бувають випадки, коли спірні дії щодо прав людини, економічної нерівності та внутрішніх політичних заворушень піддаються критиці, що підриває довіру до США як до надійного союзника. Водночас, зростаюча конкуренція з боку Китаю та інших країн викликає значне занепокоєння щодо позиції Сполучених Штатів як світового лідера, як і яскраво виражена політична поляризація в Сполучених Штатах щодо підтримки України становить значний виклик для їхнього становища на світовій арені. Вона породжує потенціал для зниження довіри до США як до провідної сили в рамках світового порядку, тим самим ускладнюючи тонкощі координації дій між міжнародними альянсами. Вирішення цієї проблеми вимагає уніфікації позицій всередині країни для посилення важелів впливу на світовій арені.

А підтримка Ізраїлю зміцнила позицію Сполучених Штатів як важливого союзника в зонах конфліктів, але водночас викликала значну критику як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях. Для того, щоб покращити свою репутацію, Сполучені Штати повинні дотримуватися делікатної рівноваги між наданням військової допомоги своїм союзникам та дипломатичним вирішенням конфліктів.

Загалом, сприйняття Сполучених Штатів залишається сильним, але воно має розвиватися у відповідь на нові виклики і сприяти більшій довірі в глобальному співтоваристві.

3.2. Перспективні напрями формування позитивного міжнародного іміджу США

Глобальне сприйняття Сполучених Штатів відіграє вирішальну роль у формуванні динаміки влади, сприянні міждержавному співробітництву та вирішенні міжнародних суперечок. Зважаючи на значний потенціал Сполучених Штатів, існуючий геополітичний ландшафт, внутрішньополітичні перешкоди та зростаюче суперництво з боку інших країн вимагають переоцінки стратегій, спрямованих на формування сприятливого міжнародного сприйняття Сполучених Штатів. У цьому контексті існує чимало перспективних сфер, які можуть посилити позиції Сполучених Штатів на світовій арені.

1. Переоцінка методологій у міжнародних відносинах. Сполучені Штати, як провідна сила у світових справах, стратегічно зацікавлені в тому, щоб бути прикладом сталості, передбачуваності та відповідальності в рамках своєї зовнішньої політики. Демонстрація сталої і надійної методології вимагає відданості чітко визначеним принципам, які повинні однаково застосовуватися щодо усіх країн і у всіх контекстах. Припинення практики «подвійних стандартів» має важливе значення для зміцнення довіри до Сполучених Штатів. Це означає, що дії і заяви, які виходять з Вашингтона, повинні бути узгоджені між собою, незалежно від того, з ким вони пов'язані – з союзниками, стратегічними партнерами чи потенційними супротивниками. Ця методологія допоможе уникнути звинувачень в упередженості, що є частим предметом суперечок на адресу Сполучених Штатів [56].

Першочерговим завданням зовнішньої політики є відповідь на глобальні виклики, що охоплюють широкий спектр питань, таких як зміна клімату, безпека та права людини. Вирішення цих питань виходить за межі можливостей будь-якої окремої країни, незалежно від її могутності, в тому числі і Сполучених Штатів. Отже, для Сполучених Штатів важливо долучатися до спільних зусиль з іншими країнами, незалежно від їхньої політичної системи чи стадії економічного розвитку – ця методологія сприяє створенню нових рамок

довіри і зміцненню світового порядку, заснованого на спільних інтересах і принципах.

Роль дипломатії як основного механізму сприяння міжнародному співробітництву має бути значно посилена, і Сполученим Штатам слід переглянути свою позицію в таких міжнародних організаціях, як Організація Об'єднаних Націй, Міжнародний валютний фонд, Світова організація торгівлі та інші. Активна участь у цих структурах дозволяє формувати процеси прийняття рішень, одночасно демонструючи відданість багатостороннім зусиллям, бо посилення зусиль, спрямованих на вирішення глобальних проблем, включаючи ініціативи з розвитку, кліматичні угоди або рамки для мирного врегулювання конфліктів, мають важливе значення.

Не менш важливою є відданість принципам міжнародного права, у цій сфері Сполучені Штати повинні демонструвати непохитну відданість цим принципам у рамках своєї зовнішньої політики – це включає в себе чіткість глобальних договорів, визнання рішень міжнародних трибуналів і уникнення заходів, які можуть розглядатися як односторонні або незаконні. Ця стратегія покликана пом'якшити напруженість у світовій дипломатії та посилити сприйняття Сполучених Штатів як надійного і розсудливого союзника.

Отже, Сполучені Штати мають потенціал для покращення своєї глобальної репутації, надаючи пріоритет стійкості та послідовності своєї зовнішньої політики, посилюючи роль дипломатії як засобу вирішення міжнародних викликів та дотримуючись принципів міжнародного права. Це дозволить їм зберегти свою роль лідера, одночасно підвищуючи свою ефективність і надійність як партнера на світовій арені.

2. Спільні економічні стратегії та прогресивний розвиток. Сполучені Штати мають унікальну можливість зміцнити свої позиції на світовій арені шляхом реалізації економічних стратегій, спрямованих на вирішення найгостріших проблем, що стоять перед сучасним світом. Однією з таких проблем є економічна нерівність, яка залишається значним викликом як у глобальному масштабі, так і в межах окремих країн. Сполучені Штати можуть

очолити зусилля, спрямовані на подолання цього розриву, підтримуючи глобальні ініціативи, які розширюють доступ до фінансових ресурсів, покращують освітні можливості, створюють робочі місця в країнах, що розвиваються, та сприяють підприємницькій діяльності. Водночас важливо співпрацювати з міжнародними організаціями, зокрема зі Світовим банком та МВФ, для реалізації ініціатив, спрямованих на боротьбу з бідністю та сприяння сталому економічному розвитку.

Боротьба зі зміною клімату. Сполучені Штати мають можливість зміцнити свій статус світового лідера через стратегічні інвестиції в чисті технології та перехід на відновлювані джерела енергії. Схвалення Паризької кліматичної угоди та участь у міжнародних екологічних зусиллях сприятиме пом'якшенню негативного впливу людської діяльності на природу. Участь у дослідженнях, пов'язаних зі сталою енергетикою, включаючи розвиток водневих технологій, підвищення ефективності акумуляторів та вивчення біопалива, дозволить Сполученим Штатам зменшити свої викиди, позиціонуючи себе як провідного експортера екологічних технологій, що сприятиме розширенню нових ринків для американських підприємств і водночас посилить міжнародну співпрацю.

Розвиток цифрових технологій, особливо у сфері штучного інтелекту (ШІ), є теж не менш важливим стратегічним напрямком. Наразі Сполучені Штати посідають чільне місце в цій сфері, але вони мають потенціал для посилення свого впливу шляхом створення глобальних платформ для співпраці. Наприклад, зусилля, спрямовані на поширення зразкових практик, формулювання керівних принципів етичного застосування ШІ та створення спільних дослідницьких інститутів, дозволять Сполученим Штатам зберегти своє лідерство в галузі цифрових інновацій, що сприятиме вирішенню проблем, пов'язаних з кібербезпекою, автоматизацією робочих процесів та управлінням даними.

Розвитку інфраструктури в країнах, які все ще розвиваються. Виділення ресурсів на інфраструктурні ініціативи, в тому числі на будівництво

магістралей, шляхопроводів, енергетичних мереж і систем водопостачання, сприятиме економічному прогресу в цих регіонах. Сполучені Штати мають можливість використовувати державно-приватне партнерство для реалізації цих ініціатив, полегшуючи доступ американських підприємств до ринків, що розвиваються, і водночас зміцнюючи політичні та економічні відносини з країнами, які отримують підтримку.

Спільні дослідницькі зусилля значною мірою сприяють зміцненню позицій Сполучених Штатів, наприклад, формування міжнародних дослідницьких консорціумів, присвячених вирішенню глобальних проблем, таких як охорона здоров'я, екологія та інновації, сприятиме співпраці між науковцями та бізнесом різних країн. Ці зусилля не лише сприятимуть технологічному розвитку, але й позиціонуватимуть Сполучені Штати як ключовий центр для організації інноваційних ініціатив.

Таким чином, акцент на економічних стратегіях, спрямованих на вирішення таких проблем, як економічна нерівність, екологічні виклики, цифрова трансформація, а також сприяння співпраці через інфраструктурні проекти та наукові дослідження, дозволить Сполученим Штатам зміцнити свою позицію світового лідера, така стратегія покращить глобальне сприйняття Сполучених Штатів, одночасно сприяючи більш стабільному і процвітаючому міжнародному порядку.

3. Відстоювати демократичні принципи. Активне відстоювання демократичних ідеалів, захист прав людини та дотримання принципу верховенства права є фундаментальними елементами, які формують позицію Сполучених Штатів на світовій арені. Принципи демократії та прав людини становлять важливу основу зовнішньої політики США, слугуючи наріжним каменем глобальної репутації країни. Для того, щоб завоювати довіру до цих принципів, Сполученим Штатам необхідно демонструвати послідовність і практичне застосування своїх ідеалів як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях.

Захист принципів демократії вимагає підтримки справедливих виборчих процесів, сприяння прозорості діяльності уряду і збереження свобод, пов'язаних з вираженням поглядів, зібраннями і пресою. Сполучені Штати мають потенціал для зміцнення свого глобального авторитету, надаючи підтримку країнам, що розвиваються, через технічну, фінансову та освітню допомогу. Програми такого характеру можуть охоплювати підготовку місцевих лідерів, спостереження за виборами, зміцнення громадянського суспільства та ініціативи, спрямовані на боротьбу з корупцією. Такі ініціативи повинні зосереджуватися на створенні міцних інституцій, здатних сприяти тривалому демократичному прогресу з плином часу.

Відстоювання верховенства права вимагає непохитної відданості боротьбі з порушеннями прав людини, притягнення до відповідальності тих, хто скоює злочини проти людяності, та підвищення ефективності міжнародних систем правосуддя. Сполучені Штати мають потенціал для активної участі в роботі міжнародних судових інституцій та створення інноваційних механізмів, спрямованих на вирішення складних міжнародних правових проблем.

Водночас, для Сполучених Штатів важливо демонструвати відданість цим принципам, для цього необхідно проаналізувати кілька внутрішніх питань, які часто викликають критику. Питання соціальної нерівності вимагає наполегливих зусиль, спрямованих на забезпечення рівного доступу до якісної освіти, охорони здоров'я, житла та інших базових послуг для всіх верств населення. Важливими заходами в цьому напрямі є запровадження ініціатив з економічної підтримки малозабезпечених верств населення та подолання нерівності між заможними та бідними верствами населення.

Питання расової дискримінації продовжує становити значний виклик для американського суспільства. Сполучені Штати повинні наполегливо вдосконалювати законодавство, спрямоване на боротьбу з дискримінацією на ґрунті раси, етнічної приналежності чи релігії, а також енергійно виступати за інклюзивність у всіх сферах суспільного життя, включаючи освіту та політику.

Також важливим елементом є посилення міжкультурного діалогу для сприяння подоланню історичних та соціальних перешкод.

Помітною проблемою є розбіжність у політичних ідеологіях, що підриває довіру до демократичних інститутів Сполучених Штатів як всередині країни, так і на світовій арені. Для вирішення цієї проблеми необхідно відновити культуру дискурсу між різними політичними силами, сприяти соціальній згуртованості та намагатися підвищити довіру до урядових інституцій, що може охоплювати реформування виборчої системи, підвищення прозорості фінансування політичних кампаній та активну протидію дезінформації.

Вирішення цих внутрішніх проблем значно зменшить критику щодо непослідовності американської політики, яка часто виникає через розбіжності між артикульованими принципами та реальними діями. Згодом це підвищить довіру до Сполучених Штатів у міжнародному співтоваристві, що дозволить їм більш ефективно відстоювати свої цінності на глобальному рівні.

4. Культурна дипломатія. Культурна дипломатія є важливим інструментом зовнішньої політики Сполучених Штатів, що сприяє зміцненню міжнародних відносин, покращенню іміджу країни та поширенню американських цінностей. Проте ефективність цього підходу залежить від його здатності адаптуватися до глобальних викликів, таких як діджиталізація, поява багатополярного світу та зростаюче культурне розмаїття. Нижче представлено кілька ключових пропозицій щодо розвитку культурної дипломатії у Сполучених Штатах:

– підвищення видимості в Інтернеті. Цифрові платформи стають основними каналами комунікації у 21 столітті. Сполучені Штати мають потенціал для використання соціальних мереж, віртуальних культурних подій та освітніх ініціатив онлайн для активного залучення молоді в усьому світі, саме тому створення інтерактивних віртуальних музеїв або платформ, присвячених обміну міжкультурним досвідом, має потенціал для залучення різноманітної аудиторії;

– посилити співпрацю з місцевими громадами. Культурні програми досягнуть більшої ефективності, коли вони будуть спеціально розроблені з урахуванням нюансів місцевих культур. Сполучені Штати мають можливість співпрацювати з регіональними організаціями, митцями та активістами для розробки спільних ініціатив, спрямованих на задоволення унікальних потреб конкретних регіонів. Наприклад, мають місце бути спільні виставки, музичні фестивалі або зусилля, спрямовані на збереження нематеріальної культурної спадщини. До того ж, Сполучені Штати володіють розмаїттям культурних традицій, які слугують значним надбанням для дипломатичних зусиль, і видатні митці з різних етнічних та соціальних прошарків мають висвітлювати багате полотно американського суспільства та кидатимуть виклик панівним стереотипам;

– участь в обмінах та освітніх ініціативах. Освітні ініціативи, в тому числі програми імені Фулбрайта та «Американські простори», є важливими інструментами для розбудови довготривалих відносин, а розширення цих ініціатив, особливо в країнах, яким раніше приділялося менше уваги, сприятиме появі майбутніх лідерів, добре обізнаних з американськими цінностями;

– йти в ногу з глобальними трендами. Сполучені Штати повинні враховувати сучасні світові тенденції, включаючи екологічну свідомість та гендерну рівність, тому, ініціативи, які сприятимуть цим принципам, покращать сприйняття Сполучених Штатів як сучасної та відповідальної нації.

Також дуже важливою складовою у покращенні культурної дипломатії США є впровадження методологій для оцінки ефектів, включаючи опитування учасників або дослідження змін у сприйнятті Сполучених Штатів, сприятиме більш виваженому розподілу ресурсів.

Тож, культурна дипломатія Сполучених Штатів повинна розвиватися, щоб стати більш гнучкою, інклюзивною та усвідомлювати сучасні виклики. Інвестиції в цифрові технології, міжкультурні партнерства та освіту мають

потенціал для зміцнення позицій США як світового лідера, сприяння зв'язкам між різними культурами та розвитку міжнародної співпраці.

5. Лідерство в глобальному дискурсі щодо планетарних викликів. Сучасний ландшафт ставить дилеми, які виходять за межі національних кордонів і вимагають єдиного глобального підходу, і виклики, пов'язані зі зміною клімату, пандеміями, глобальною безпекою та кіберзагрозами, суттєво загрожують стабільності, добробуту та майбутнім перспективам людства. У цьому контексті Сполучені Штати мають особливу перевагу, очолюючи зусилля з подолання цих викликів за допомогою стратегічної мобілізації ресурсів, інновацій та дипломатичної майстерності.

Наприклад, явище зміни клімату є першочерговою проблемою, що вимагає колективної глобальної участі. Сполучені Штати, будучи другим за величиною джерелом викидів парникових газів, мають як етичну відповідальність, так і технічний досвід для ініціювання глибоких змін. Активна участь у Паризькій кліматичній угоді, сприяння впровадженню сталих технологій та надання фінансової допомоги країнам, що розвиваються, для адаптації до зміни клімату може зміцнити позицію Сполучених Штатів як провідного лідера у глобальному управлінні навколишнім середовищем.

Згадаймо і про пандемію COVID-19, яка висвітлила необхідність комплексної глобальної стратегії для вирішення проблем у сфері охорони здоров'я. США мають змогу очолити зусилля, спрямовані на розробку універсальних вакцин, створення глобальної системи раннього попередження та підвищення доступності охорони здоров'я в економічно неблагополучних країнах. Інвестиції в дослідження нових інфекційних захворювань та підтримка Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) слугують зміцненню позицій США, одночасно сприяючи глобальній стабільності та безпеці.

Не дивно, але Сполучені Штати здатні взяти на себе ключову роль і у просуванні ініціатив з роззброєння, підвищенні ефективності миротворчих місій ООН та стримуванні розповсюдження зброї масового знищення. Крім того, участь у багатосторонніх структурах безпеки та дипломатичному

врегулюванні конфліктів може підвищити авторитет Сполучених Штатів як стабілізуючого суб'єкта на світовій арені.

Більше того, в епоху, позначену зростаючою залежністю від цифрових технологій, кіберзагрози стали серйозною проблемою для міжнародної безпеки. Сполучені Штати, які перебувають на передовій технологічного прогресу, мають можливість очолити ініціативи, спрямовані на встановлення світових стандартів кібербезпеки, сприяння розвитку штучного інтелекту для захисту життєво важливої інфраструктури та посилення кіберпотенціалу країн-союзників, тому спільні зусилля з різними державами і приватним сектором можуть відіграти вирішальну роль у створенні безпечного і стійкого кіберпростору.

Здатність Сполучених Штатів долати глобальні виклики нерозривно пов'язана з їхнім вмінням володіти «м'якою силою», що охоплює культурну дипломатію, освітні ініціативи та гуманітарні зусилля. Наприклад, сприяння проведенню міжнародних форумів, підтримка досліджень у сфері зміни клімату чи охорони здоров'я, а також фінансування ініціатив, спрямованих на розвиток сталих громад, сприятимуть зміцненню іміджу Сполучених Штатів як нації, відданої майбутньому людства.

Тому, роль Сполучених Штатів у протистоянні глобальним викликам виходить за рамки простих амбіцій; вона має важливе значення для забезпечення стабільного майбутнього міжнародної спільноти. Активна участь у боротьбі зі зміною клімату, пандеміями, глобальною нестабільністю та кіберзагрозами може зміцнити статус Сполучених Штатів як ключового суб'єкта, що об'єднує нації заради колективного блага. Для цього потрібні не лише ресурси, але й глибоке стратегічне бачення, впевненість у багатосторонності та здатність заохочувати світову спільноту до рішучих дій.

6. Комплексна стратегія глобальної співпраці. Сполучені Штати повинні враховувати інтереси як великих держав, так і країн, що розвиваються. Інклюзивний підхід до міжнародної політики вимагає залучення широкого кола партнерів, враховуючи їхні культурні та економічні особливості та сприяючи

встановленню рівноправних відносин. Важливо зосередитися на зміцненні співпраці з країнами Глобального Півдня, оскільки це сприятиме встановленню довіри та посиленню підтримки Сполучених Штатів у глобальному масштабі.

У сучасному світі, який характеризується багатограними глобальними викликами, що вимагають спільних зусиль, Сполученим Штатам вкрай важливо розробити ґрунтовну та всеохоплюючу стратегію співпраці, яка б належним чином враховувала інтереси як розвинених країн, так і країн, що розвиваються. Ця методологія має на меті сприяти створенню більш стабільної міжнародної системи, в якій усі зацікавлені сторони мають рівні можливості для розвитку і впливу на глобальні рішення.

Інклюзивний підхід до міжнародної політики вимагає активного залучення широкого кола партнерів, ретельно враховуючи їхні культурні, економічні та соціальні особливості, що передбачає визнання розмаїття цінностей та інтересів, адаптацію стратегій співпраці до місцевого контексту та розвиток відносин, що ґрунтуються на взаємній повазі. Такий підхід дозволить не лише зміцнити дипломатичні відносини, але й створити міцні альянси, які будуть здатні протистояти глобальним викликам, таким як зміна клімату, економічна нерівність чи геополітична нестабільність.

Важливо зосередитися і на країнах Глобального Півдня, які часто перебувають на узбіччі глобального дискурсу, але мають значний потенціал для розвитку та впливу, тому посилення співпраці з цими країнами, яке може включати збільшення інвестицій в їхні економіки, надання технологічної та освітньої підтримки, а також підтримку ініціатив, спрямованих на вирішення місцевих соціальних проблем, сприятиме зміцненню довіри, що слугуватиме фундаментом для успішних дипломатичних зусиль.

Отже, всеохоплююча стратегія, заснована на ідеалах інклюзивності та справедливості, дозволить Сполученим Штатам не лише посилити свій вплив, але й стати каталізатором глобальних трансформацій, і це не лише відповідає сучасним викликам, але й демонструє відданість Сполучених Штатів

функціонуванню в якості відповідального міжнародного партнера з акцентом на розбудові справедливої та процвітаючої глобальної спільноти.

7. Цифрова дипломатія та боротьба з дезінформацією. У сучасному ландшафті інформаційних технологій, де соціальні медіа суттєво впливають на громадську думку, Сполученим Штатам необхідно посилити свою позицію у сфері цифрової дипломатії. Цей інструмент стає потужним засобом просування національних інтересів, формування сприятливого сприйняття нації та вирішення проблем, пов'язаних з поширенням дезінформації.

В основі ефективної цифрової дипломатії лежить застосування сучасних технологій для забезпечення прозорості, об'єктивної та своєчасної комунікації зі світовою спільнотою, а соціальні мережі, веб-платформи та різноманітні цифрові канали сприяють швидкому поширенню позиції США на світову аудиторію, а також дозволяють кастомізувати меседжі для різних регіонів, враховуючи їхні унікальні культурні та мовні особливості.

Проте з розвитком цифрових технологій зростають і пов'язані з ними загрози, зокрема, поширення дезінформації, фейкових новин та маніпулювання суспільними настроями. Вирішення цих проблем вимагає розробки комплексної інформаційної політики, яка охоплює:

а) створення механізмів спостереження за інформаційним ландшафтом для виявлення та оцінки загроз у реальному часі;

б) створення механізмів для перевірки фактів і спростування дезінформації, ініціативи, спрямовані на підвищення медіаграмотності як на національному, так і на міжнародному рівнях для пом'якшення наслідків дезінформації;

в) посилення співпраці з компаніями, що займаються технологіями соціальних мереж, з метою сприяння алгоритмічній прозорості та боротьби зі шкідливим контентом.

Участь у світових зусиллях з управління цифровою сферою та захисту інформаційної цілісності є фундаментальним аспектом цифрової дипломатії, і Сполучені Штати мають потенціал для того, щоб відігравати провідну роль у

встановленні міжнародних стандартів етики та прозорості в Інтернеті, тим самим зміцнюючи свою репутацію відповідального учасника на світовій арені.

Отже, цифрова дипломатія слугує не лише інструментом для досягнення стратегічних цілей, але й потужним механізмом зміцнення демократичних принципів та вирішення глобальних проблем. Активно використовуючи технології та методично протидіючи дезінформації, Сполучені Штати можуть сприяти більш чіткому розумінню своєї позиції, зміцнювати довіру та підвищувати стабільність глобального інформаційного ландшафту.

Підсумовуючи цей підпункт, варто зазначити, що побудова сприятливого міжнародного сприйняття США є комплексним завданням, успіх якого залежить від балансу між ефективною комунікацією, взаємоповагою у міжнародних відносинах та конкретними діями, спрямованими на вирішення глобальних викликів. Інтегруючи ці напрямки, зосереджуючись на припиненні практики «подвійних стандартів», продовжуючи очолювати глобальний дискурс щодо планетарних викликів, розвиваючи культурну дипломатію, розширюючи освітні програми та студентські обміни, використовуючи та розвиваючи цифрові технології та протидіючи дезінформації, а також підтримуючи інклюзивність та культурне розмаїття, Сполучені Штати можуть не лише зміцнити свій авторитет, але й закласти основи для стабільного та процвітаючого світового порядку [56].

3.3. Особливості використання Україною досвіду США щодо формування позитивного міжнародного іміджу

Створення привабливої міжнародної репутації є першочерговою метою зовнішньополітичної стратегії будь-якої країни. Для України, яка прагне зміцнити свої позиції на світовій арені, Сполучені Штати Америки – видатна країна, яка ефективно використовує культурну дипломатію, освітні програми, інноваційні технології та міжнародні ініціативи для покращення свого іміджу на міжнародній арені, є досить вартим уваги орієнтиром.

Україна наразі займається стратегічним розвитком свого бренду на світовій арені. У світлі викликів, пов'язаних з російською агресією, необхідністю відновлення економіки та інтеграції до Європейського Союзу, формування сприятливого іміджу набуває все більшого значення. Тож, досвід США, які роками розвивали свою «м'яку силу», може допомогти Україні ефективніше реалізовувати такі завдання:

- підвищення міжнародної довіри;
- залучення іноземних інвестицій;
- підтримка стратегічних партнерів;
- зміцнення культурного обміну.

Для України корисними елементами американського досвіду можуть стати:

1) культурна дипломатія, в якій Сполучені Штати вправно використовують культуру як засіб зміцнення своїх позицій на світовій арені. Україна, у даному випадку, справді може пишатися настільки багатою культурною спадщиною, що вона, у свою чергу, здатна практично стати фундаментом для створення потужного іміджу. Зокрема, її використання може припадати на організацію міжнародних культурних заходів, таких як фестивалі з демонстрацією українського мистецтва, концерти та тури за участю талановитих українських митців. А також демонстрація яскравого полотна сучасної української культури (музика, кіно, література) може відбуватися шляхом співпраці з першокласними міжнародними ЗМІ та стрімінговими платформами. На додаток, доречним буде започаткувати ініціативи, спрямованої на відродження традиційної культури, як-от гастрономічні фестивалі, що вшановують українську кухню, та практичні майстер-класи з народних ремесел;

2) освітня дипломатія. Щодо мистецтва освітньої дипломатії, то залучення досвіду та реалізація програми обмінів, такі як Fulbright та IVLP у США, є досить потужними інструментами для того, щоб привернути до України більшу увагу. Тобто, ми маємо створювати та втілювати в життя

ексклюзивні стипендіальні програми для іноземних студентів, які прагнуть зануритися в атмосферу української мови, культури чи освіти в українських престижних університетах, а також налагоджувати співпрацю між вітчизняними та міжнародними університетами для започаткування спільних наукових та культурних проєктів. А підтримка української діаспори у світі як ключового союзника у зміцненні українського бренду теж має бути пріоритетом у сфері розвитку та популяризації української освіти закордоном;

3) використання засобів масової інформації. Сполучені Штати стратегічно використовують глобальні медіа для поширення своїх цінностей, тож і Україні слід зробити пріоритетом розвиток багатомовних державних ЗМІ, орієнтованих на міжнародну аудиторію, в тому числі каналів англійською, французькою або іспанською мовами, а саме залучати іноземних журналістів до висвітлення подій в Україні, надаючи їм доступ до достовірної інформації, а також створювати документальні фільми, які досліджують історичні та сучасні аспекти України, орієнтуючись на інтереси міжнародних глядачів;

4) публічна дипломатія. Сполучені Штати інвестують в ініціативи, спрямовані на полегшення комунікації з іноземними громадянами, що є важливою складовою, яка впливає на імідж країни в цілому, тому ключові дії для України у цій сфері можуть включати залучення молоді до міжнародних ініціатив з обміну та волонтерських проєктів, пов'язаних з Україною, створення культурних центрів за кордоном для просування українських цінностей, а також висвітлення проєктів, пов'язаних з реформами, як прикладів ефективної трансформації.

Важливість дослідження процесу конструювання іміджу США в українському контексті зумовлена новими викликами, які постали перед Україною, принаймні за останні декілька років. Наразі триває повномасштабна війна з Росією, що зумовлює необхідність активної роботи над формуванням сприятливого міжнародного іміджу держави, коли з іншого боку, Україна прагне підвищити свою внутрішню стійкість, інтегруватися в європейські та євроатлантичні структури, залучити інвестиції та іноземну допомогу. У цьому

контексті значну цінність має досвід Сполучених Штатів Америки, які визнані лідером у сфері ефективної комунікації на міжнародній арені.

Але, адаптація американського іміджу до українських реалій вимагає ретельного врахування різноманітних культурних, соціальних та політичних відмінностей, які існують між двома країнами. Сполучені Штати мають складний бренд, заснований на таких ідеалах, як інновації, демократія, економічний розвиток та культурне розмаїття. Україна має відмінні історичні, соціальні та культурні характеристики, які необхідно враховувати при відтворенні свого іміджу.

Перш за все, важливо визнати, що ключовою особливістю є значна залежність від інформаційної війни, особливо дезінформації, яка активно поширюється Росією, дезінформаційні кампанії якої спрямовані на маніпулювання громадською думкою як всередині України, так і на міжнародному рівні. Їхні цілі включають підрив довіри до державних інституцій, дестабілізацію національної єдності та зменшення підтримки України з боку західних союзників, зокрема Сполучених Штатів. Це створює чіткі виклики для адаптації іміджу, оскільки важливо зміцнювати національну ідентичність і водночас протистояти зовнішній збройній агресії.

Україні важливо враховувати свої унікальні обставини: в умовах гібридної війни з Росією та інформаційної агресії, що триває, важливо не лише розвивати свій зовнішній імідж, а й ефективно протидіяти поширенню фейкових новин та маніпулятивних наративів, тому українські державні інституції та медіа мають зосередитися на створенні контенту, який викриває дезінформацію, підвищує медіаграмотність та зміцнює національну єдність.

По-друге, економічний ландшафт в Україні, якщо порівнювати його з економічним ландшафтом США, демонструє більший ступінь нестабільності. В Україні економічна ситуація характеризується високим рівнем залежності від зовнішніх факторів, нестабільною політичною ситуацією, а також низьким рівнем довіри до державних інститутів. В таких умовах американські моделі економічного розвитку, інноваційного підприємництва та технологічного

прогресу можуть бути сприйняті як позитивні приклади для наслідування, але лише після адаптації до національних реалій, з урахуванням економічних та соціальних умов, таких як високий рівень корупції, проблеми з інфраструктурою та низький рівень розвитку малого і середнього бізнесу. З одного боку, в Україні є потреба у запозиченні досвіду США в сфері розвитку технологій, стартапів, інвестицій, а також у створенні стійкої економічної моделі. З іншого боку, важливо врахувати, що соціальна нерівність, проблеми з доступом до якісної освіти та інші економічні труднощі потребують особливого підходу до адаптації цих моделей.

По-третє, Україна віддає перевагу традиційним цінностям і родинним зв'язкам, на відміну від американської культури, яка робить акцент на кар'єрному зростанні та індивідуальних досягненнях. У процесі приведення іміджу США у відповідність до українських реалій важливо наголошувати на таких фундаментальних принципах, як свобода, справедливість і громадянська підтримка, а також інтегрувати більш традиційні елементи української культури.

Більш того, не варто забувати і про те, яку значну роль відіграють стереотипи та історичні переживання, зокрема у зв'язку з радянським минулим, які можуть спричиняти певний скепсис до американського типу життя, бо США історично мають різноманітне національне середовище, що визначає їх імідж як країни мультикультурності та інклюзивності. Україна, в свою чергу, має багатогранну історію з різними етнічними, мовними та релігійними групами, що накладає певні обмеження на уніфікацію національного іміджу. В Україні важливо враховувати історичні традиції, національну самобутність, а також конфлікти, пов'язані з геополітичними орієнтаціями, що також впливають на імідж держави як у межах країни, так і за її межами.

По-четверте, щодо культурного становища, в Україні все ще триває процес формування національної ідентичності після незалежності, і багато аспектів української культури (мова, традиції, мистецтво) не отримали належного визнання на міжнародній арені до останнього часу, що ускладнює

адаптацію американського досвіду. Наприклад, формування іміджу через популяризацію української мови та культури потребує врахування мовних та культурних розколів між різними регіонами країни, зокрема між заходом і сходом.

По-п'яте, складність політичного ландшафту в Україні, особливо прагнення до європейської інтеграції, змінює рамки, в яких будується її імідж. Важливо розуміти відмінності в геополітичному позиціонуванні країн, бо Сполучені Штати віддають перевагу глобальному впливу, а для України вкрай важливо зосередитися на своєму регіональному позиціонуванні в Європі. Тож важливо працювати саме над зміцненням іміджу як демократичної та незалежної держави, яка прагне і має повне право інтегруватися в ЄС і НАТО. До того ж, в рамках євроатлантичних амбіцій для України вкрай важливо дотримуватися делікатної рівноваги між американським впливом та європейськими прагненнями, що створює додаткові складнощі в питанні використання сильних сторін іміджу США.

Отже, адаптація іміджевого досвіду США до контексту України повинна враховувати унікальні культурні, економічні, політичні та соціальні особливості нації, забезпечуючи гармонійне поєднання іміджу з реаліями та цінностями, притаманними українському суспільству.

Висновки до розділу 3

У рамках дослідження перспективних напрямів формування позитивного міжнародного іміджу США було проаналізовано ключові аспекти зовнішньої політики, культурної дипломатії, економічного впливу та медійної стратегії цієї країни. Отримані результати дозволяють зробити наступні висновки:

1. Міжнародний імідж США є багатовимірним феноменом, що формується під впливом різноманітних факторів: військової сили, економічної стабільності, культурного впливу, технологічних досягнень та глобального політичного лідерства. Кожен із цих елементів відіграє важливу роль у

зміцненні позицій країни на міжнародній арені, проте їхній вплив неоднорідний і вимагає гармонійної взаємодії;

2. США залишаються найбільшою військовою потугою світу, що дозволяє їм гарантувати не лише власну безпеку, а й стабільність у багатьох регіонах. Проте військова сила ефективна лише у поєднанні з дипломатичними зусиллями. Використання «м'якої сили» в рамках військових програм, таких як гуманітарна допомога або підтримка миру, сприяє формуванню позитивного іміджу США як глобального захисника справедливості;

3. Американська культура, включаючи кіноіндустрію, музику, моду та стиль життя, є однією з найпотужніших складових «м'якої сили». Завдяки розвиненим медіаресурсам та цифровим платформам США зберігають лідерство в експорті культурних цінностей, що сприяє зміцненню їхнього позитивного іміджу серед молоді та освічених верств населення в усьому світі;

4. США залишаються ключовим гравцем у світовій економіці, завдяки потужному фінансовому сектору, інноваційному бізнесу та статусу долара як глобальної резервної валюти. Надійність економічних інститутів США сприяє зміцненню довіри серед міжнародних партнерів, що формує позитивне сприйняття країни як стабільного партнера та лідера світової економіки;

5. Інновації у сфері цифрових технологій, розроблені американськими компаніями, мають значний вплив на глобальні процеси. Домінування США в цифровій екосистемі (Google, Apple, Microsoft, Amazon) сприяє створенню образу країни як сучасної, прогресивної та технологічно розвиненої держави;

6. Для збереження лідерських позицій США необхідно зміцнювати стратегічні альянси, використовувати «м'яку силу» для гуманітарних ініціатив, розвивати інновації у сфері екологічних технологій та забезпечувати прозорість у міжнародних відносинах. Крім того, важливим є зменшення негативного впливу суперечливих політичних рішень, які можуть підривати довіру до США.

Тому, позитивний міжнародний імідж США є результатом інтеграції військової, культурної, фінансової, економічної та цифрової могутності.

ВИСНОВКИ

Дослідження формування міжнародного іміджу держави на прикладі США, дозволило зробити кілька важливих висновків щодо теоретичних аспектів, історичних практик та сучасних тенденцій конструювання міжнародного іміджу цієї держави.

1. Міжнародний імідж держави — це сукупність уявлень і оцінок інших країн та міжнародної спільноти про певну країну, що формується на основі різноманітних факторів, таких як політика, економіка, культура, історія та зовнішньополітична діяльність. Це образ, який країна створює для себе на міжнародній арені, і який впливає на її взаємодію з іншими державами, міжнародними організаціями, бізнесом і громадськістю.

Позитивний імідж країни формується завдяки низці факторів, таких як економічна стабільність з високим рівнем життя, розвинута інфраструктура та інновації, соціальні показники, зокрема якість освіти, охорони здоров'я та загальний рівень життя, а також багата культурна спадщина, що включає історію, традиції, мистецтво та гастрономічні особливості. Важливими є також географічні особливості, природні ресурси, рельєф і клімат, а також політична стабільність, яка ґрунтується на демократичних принципах та прозорості управління.

Процес формування уявлень про країни в значній мірі здійснюється через комунікаційні канали, такі як інтернет та соціальні мережі, преса, телебачення, радіо, а також через ініціативи культурного обміну, музику, мистецтво, літературу та спорт. Ці канали мають великий вплив на формування сприйняття націй серед світової аудиторії;

2. Формування міжнародної репутації країни — це багатогранний і тривалий процес, що залежить від комплексної взаємодії зовнішніх і внутрішніх факторів.

До основних зовнішніх чинників належать участь у глобальних ініціативах, таких як підтримка Цілей сталого розвитку ООН, що свідчить про відповідальність країни у вирішенні актуальних міжнародних проблем.

Особливо важливим є впровадження зелених технологій, участь у боротьбі зі змінами клімату та інші екологічні ініціативи, які формують образ держави як лідера у питаннях стійкого розвитку. Високі позиції в міжнародних рейтингах (демократії, економічної свободи, людського розвитку) створюють позитивне враження про стабільність, розвиток та відкритість країни, роблячи її більш привабливою для інвесторів, партнерів та туристів.

Внутрішні чинники відображають самотність і культурну унікальність країни. Національна ідентичність, яка включає спільні цінності, ідеологію, історичну спадщину та культурні традиції, є основою для створення цілісного образу держави. Культурна спадщина (архітектура, мистецтво, музика, література) у поєднанні із сучасними досягненнями у сферах науки, технологій та інновацій демонструє світу гармонійне співіснування традицій та прогресу.

Особливу роль відіграє культурна дипломатія, що просуває національні цінності та досягнення через культурні фестивалі, міжнародні виставки, музейні експозиції та інші заходи. Це дозволяє створити впізнаваний бренд країни, який залучає туристів, дослідників і митців, сприяючи формуванню позитивного сприйняття серед широкої аудиторії;

3. У сучасних міжнародних відносинах механізми трансформації іміджу держави набувають особливого значення через стрімкі зміни глобального середовища, технологічний прогрес та загострення конкуренції між країнами. Успіх у цьому процесі залежить від комплексного підходу, який включає стратегічну комунікацію, культивування тривалих відносин через освітні та культурні обміни, а також активну участь у глобальних ініціативах. Ключовими механізмами є залучення сучасних технологій, соціальних мереж і медіаплатформ для просування національних досягнень, участь у миротворчих, екологічних і гуманітарних проектах, що підкреслює відповідальність і прогресивність країни;

4. З моменту свого заснування Сполучені Штати намагалися позиціонувати себе як націю, що характеризується демократичними принципами, новаторською економікою та прихильністю до глобальної

відповідальності. Ці ідеї стали фундаментом для створення образу «країни можливостей», де кожен міг досягти успіху завдяки наполегливій праці та індивідуальним зусиллям.

У 19 столітті США активно просуvalи свій імідж через ідеологію «винятковості», згідно з якою Америка розглядалася як унікальна держава з особливою місією поширення демократії та свободи, а протягом двадцятого століття Сполучені Штати стали визначним світовим лідером, який суттєво вплинув на ключові світові події, включаючи Другу світову війну, Холодну війну та створення міжнародних організацій. На формування сприятливого сприйняття значною мірою вплинуло також і поширення елементів американської культури, включаючи кіно, музику і літературу, а також досягнення в галузі технологій і науки, зокрема розробка Інтернету, успіхи в космосі, включаючи висадку людини на Місяць, і розвиток передових технологій у XX столітті, ще більше посилили репутацію країни як наукового та інноваційного лідера;

5. Політичні та економічні процеси значно впливають на міжнародний імідж США. Стабільна економіка, інноваційність і роль лідера у світовій торгівлі сприяють зміцненню позитивного сприйняття країни. Водночас зовнішня політика, участь у конфліктах, дотримання демократичних принципів та екологічних зобов'язань формують неоднозначне ставлення до США на глобальному рівні. Таким чином, імідж США залежить від балансу між внутрішньою стабільністю, зовнішньою політикою та здатністю адаптуватися до сучасних викликів;

6. Соціально-культурні інструменти формування міжнародного іміджу США відіграють ключову роль у створенні позитивного образу країни на глобальній арені. Через поширення американських цінностей, популяризацію культури, освіти та інновацій США демонструють свою м'яку силу, зміцнюючи довіру та партнерство з іншими державами.

Основними засобами є культурна дипломатія, підтримка міжнародних освітніх обмінів, популяризація американської музики, кіно, літератури та

технологій, а також розвиток цифрових платформ і соціальних медіа для комунікації з глобальною аудиторією. Завдяки комплексному використанню цих інструментів США не лише формують позитивний імідж, але й забезпечують вплив на світові процеси, сприяючи поширенню своїх стратегічних інтересів і зміцненню позицій у міжнародному співтоваристві;

7. Світове сприйняття Сполучених Штатів характеризується поєднанням як сильних, так і слабких сторін. До сильних сторін належать економічна та військова міць, провідна позиція у світовій політиці, технологічний та культурний прогрес, а також здатність створювати коаліції та відстоювати демократичні принципи, до того ж, Сполучені Штати продовжують робити значний внесок у вирішення міжнародних конфліктів і глобальних проблем, включаючи зміну клімату і боротьбу з тероризмом.

Однією з помітних слабких сторін є неоднозначне сприйняття американської зовнішньої політики, яка часто розглядається як втручання у внутрішні справи інших країн. Більше того, бувають випадки, коли спірні дії щодо прав людини, економічної нерівності та внутрішніх політичних заворушень піддаються критиці, що підриває довіру до США як до надійного союзника. Водночас, зростаюча конкуренція з боку Китаю та інших країн викликає значне занепокоєння щодо позиції Сполучених Штатів як світового лідера, як і яскраво виражена політична поляризація в Сполучених Штатах щодо підтримки України становить значний виклик для їхнього становища на світовій арені і породжує потенціал для зниження довіри до США як до провідної сили в рамках світового порядку, тим самим ускладнюючи тонкощі координації дій між міжнародними альянсами;

8. Побудова сприятливого міжнародного сприйняття США є комплексним завданням, успіх якого залежить від балансу між ефективною комунікацією, взаємоповагою у міжнародних відносинах та конкретними діями, спрямованими на вирішення глобальних викликів. Інтегруючи ці напрямки, зосереджуючись на припиненні практики «подвійних стандартів», продовжуючи очолювати глобальний дискурс щодо планетарних викликів,

розвиваючи культурну дипломатію, розширюючи освітні програми та студентські обміни, використовуючи та розвиваючи цифрові технології та протидіючи дезінформації, а також підтримуючи інклюзивність та культурне розмаїття, Сполучені Штати можуть не лише зміцнити свій авторитет, але й закласти основи для стабільного та процвітаючого світового порядку;

9. Адаптація іміджевого досвіду США до контексту України повинна враховувати унікальні культурні, економічні, політичні та соціальні особливості нації, забезпечуючи гармонійне поєднання іміджу з реаліями та цінностями, притаманними українському суспільству.

Україна може ефективно використовувати досвід США у формуванні позитивного міжнародного іміджу через розвиток культурної, освітньої та публічної дипломатії, а також використання багатомовних державних ЗМІ для просування національних інтересів. Водночас адаптація цього досвіду ускладнюється такими факторами, як наявність повномасштабної війни на території України та потужна інформаційна агресія з боку росії, нестабільний політичний та економічний ландшафт, недостатнє міжнародне визнання української культури. Тому, наш успіх залежатиме від здатності протидіяти дезінформації, адаптувати американські підходи до українських реалій та гармонійно поєднувати традиційні цінності з інноваційними методами комунікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Abdellatif T., Ksouri R., Ayoun S., Storaï C. The Importance of the Image of a Destination in the Choice and Intention of Revisiting: The Case of Island of Djerba. SSRN Electronic Journal, Vol. 7, No. 7, March 2015. URL: https://www.researchgate.net/publication/273782825_The_Importance_of_the_Image_of_a_Destination_in_the_Choice_and_Intention_of_Revisiting_The_Case_of_Island_of_Djerba (Last accessed: 01.12.2024).
2. About NATO. NATO U.S. Mission. URL: <https://nato.usmission.gov/about-nato/#:~:text=Formed%20in%201949%20with%20the,by%20political%20and%20military%20means> (Last accessed: 28.11.2024).
3. American Revolution. United States history. URL: <https://www.britannica.com/event/American-Revolution> (Last accessed: 28.11.2024).
4. American War of Independence, 1775 - 1783. Simeon Natchev, World History Foundation. URL: https://www.worldhistory.org/image/17652/american-war-of-independence-1775---1783/#google_vignette (Last accessed: 28.11.2024).
5. Assessing the Role of the United States in the World. Carnegie Endowment for International Peace: website. URL: <https://carnegieendowment.org/posts/2019/02/assessing-the-role-of-the-united-states-in-the-world?lang=en> (Last accessed: 28.11.2024).
6. Beyond the Nation Brand: The Role of Image and Identity in International Relations. Exchange: website. URL: <https://surface.syr.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1013&context=exchange> (Last accessed: 28.11.2024).
7. Black Lives Matter. Britannica: веб-сайт. URL: <https://www.britannica.com/topic/Black-Lives-Matter> (Last accessed: 28.11.2024).
8. Carvalho, B. (2017). Public Diplomacy and National Security. Joint Force Quarterly: website. URL: https://ndupress.ndu.edu/Portals/68/Documents/jfq/jfq-85/jfq-85_84-85_Carvalho.pdf (Last accessed: 28.11.2024).

9. Cold War History. History.com. URL: <https://www.history.com/topics/cold-war/cold-war-history> (Last accessed: 28.11.2024).

10. Comparing the Strategic Worldviews of the United States and China: Implications. Journal of Indo-Pacific Affairs: website. URL: <https://www.airuniversity.af.edu/JIPA/Display/Article/2847122/comparing-the-strategic-worldviews-of-the-united-states-and-china-implications/> (Last accessed: 28.11.2024).

11. Comparing Views of the U.S. and China in 24 Countries. Pew Research Center: website. URL: <https://www.pewresearch.org/global/2023/11/06/comparing-views-of-the-us-and-china-in-24-countries/> (Last accessed: 28.11.2024).

12. Cultural Diplomacy and the United States Government: A Survey. Americans for the Arts. URL: <https://www.americansforthearts.org/sites/default/files/MCCpaper.pdf> (Last accessed: 01.12.2024).

13. Cultural Diplomacy: Recommendations & Research. Interarts. URL: <https://www.interarts.net/descargas/interarts687.pdf> (Last accessed: 01.12.2024).

14. Cultural Diplomacy: The Linchpin of Public Diplomacy. URL: <https://2009-2017.state.gov/documents/organization/54374.pdf> (Last accessed: 01.12.2024).

15. D-Day: The Normandy Landings, 6 June 1944. RFI Webdoc. URL: <https://webdoc.rfi.fr/wwii-normandy-landings-d-day-6-june-1944/> (Last accessed: 28.11.2024).

16. Democracy, Human Rights, and American Foreign Policy. Council on Foreign Relations: website. URL: <https://www.cfr.org/project/democracy-human-rights-and-american-foreign-policy> (Last accessed: 28.11.2024).

17. Diplomacy: The U.S. Department of State at Work. URL: <https://2009-2017.state.gov/r/pa/ei/rls/dos/107330.htm> (Last accessed: 01.12.2024).

18. Economic Diplomacy. DiploFoundation. URL: <https://www.diplomacy.edu/topics/economic-diplomacy/> (Last accessed: 01.12.2024).

19. Economic Transformation and Comparative Development. World Bank: website. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/zh/649771486479478785/pdf/WPS7962.pdf> (Last accessed: 28.11.2024).

20. Emancipation Proclamation (1863). Archives.gov. URL: <https://www.archives.gov/milestone-documents/emancipation-proclamation#:~:text=President%20Abraham%20Lincoln%20issued%20the,and%20henceforward%20shall%20be%20free.%22> (Last accessed: 28.11.2024).

21. Fulbright Ukraine 25. Fulbright Program in Ukraine: website. URL: https://fulbright.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/fulbright_ukraine_25.pdf (Last accessed: 28.11.2024).

22. FutureBrand Country Index 2020. FutureBrand: report. URL: <https://www.futurebrand.com/uploads/Reports/Country-Index-2020/FutureBrand-Country-Index-2020.pdf> (Last accessed: 01.12.2024).

23. GT survey shows nearly 90 percent of Americans concerned about China-US ties. Global Times: website. URL: <https://www.globaltimes.cn/page/202411/1322667.shtml> (Last accessed: 28.11.2024).

24. Hollywood's Influence on American Culture. Fiveable: website. URL: <https://library.fiveable.me/key-terms/hs-california-history/hollywoods-influence-on-american-culture> (Last accessed: 28.11.2024).

25. Hope for America: Cultural Diplomacy. Library of Congress: website. URL: <https://www.loc.gov/exhibits/hope-for-america/cultural-diplomacy.html#:~:text=Cultural%20diplomacy%2C%20in%20contrast%20to,offensive%E2%80%9D%20of%20the%20Soviet%20Union> (Last accessed: 28.11.2024).

26. January 6 U.S. Capitol Attack. Britannica: website. URL: <https://www.britannica.com/event/January-6-U-S-Capitol-attack> (Last accessed: 28.11.2024).

27. Jenes B., Malota E. Measuring Country Image – Theory and Practice. Materials of Marketing Trends Congress: website. URL: https://archives.marketing-trends-congress.com/2009/Materiali/Paper/Fr/Jenes_Malota.pdf (Last accessed: 01.12.2024).

28. Kotler, P., & Gertner, D. Country as Brand, Product, and Beyond: A Place Marketing and Brand Management Perspective. *Journal of Brand Management*, 9(4), 249–261, April 2002. DOI:10.1057/palgrave.bm.2540076. URL: https://www.researchgate.net/publication/233497710_Country_as_Brand_Product_and_Beyond_A_Place_Marketing_and_Brand_Management_Perspective (Last accessed: 28.11.2024).

29. Marshall Plan. Britannica. URL: <https://www.britannica.com/event/Marshall-Plan> (Last accessed: 28.11.2024).

30. Melissen J. The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations. Cultural Diplomacy Academy: report. URL: https://culturaldiplomacy.org/academy/pdf/research/books/soft_power/The_New_Public_Diplomacy.pdf (Last accessed: 01.12.2024).

31. Milestones: World War I (1914-1920). History.state.gov. URL: <https://history.state.gov/milestones/1914-1920/wwi> (Last accessed: 28.11.2024).

32. More People View the U.S. Positively than China Across 35 Surveyed Countries. Pew Research Center: website. URL: <https://www.pewresearch.org/short-reads/2024/07/09/more-people-view-the-us-positively-than-china-across-35-surveyed-countries/> (Last accessed: 28.11.2024).

33. Nation Brands Index 2023: Japan takes the lead for the first time in NBI history. Ipsos: website. URL: <https://www.ipsos.com/en/nation-brands-index-2023> (Last accessed: 01.12.2024).

34. Not Above the Fray: How the US-Israel Alliance is Now Part of American Partisan Politics. Times of Israel: website. URL: <https://www.timesofisrael.com/not-above-the-fray-how-the-us-israel-alliance-is-now-part-of-american-partisan-politics/> (Last accessed: 28.11.2024).

35. Nye, J. S. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. PublicAffairs. 2004. URL: https://www.academia.edu/28699788/Soft_Power_the_Means_to_Success_in_World_Politics_Joseph_S_Nye_Jr (Last accessed: 28.11.2024).
36. Polarization, Democracy, and Political Violence in the United States: What the Research Says. Carnegie Endowment for International Peace: website. URL: <https://carnegieendowment.org/research/2023/09/polarization-democracy-and-political-violence-in-the-united-states-what-the-research-says?lang=en> (Last accessed: 28.11.2024).
37. Policy Recommendations: Strengthening Democracy. Freedom House: website. URL: <https://freedomhouse.org/policy-recommendations/strengthening-democracy-abroad> (Last accessed: 28.11.2024).
38. Revista REDI. URL: <https://www.revista-redi.es/redi/article/view/545/529> (Last accessed: 28.11.2024).
39. Searching for a Theory of Public Diplomacy. ResearchGate: website. URL: https://www.researchgate.net/publication/249666735_Searching_for_a_Theory_of_Public_Diplomacy (Last accessed: 28.11.2024).
40. Sharing Culture Through Music. Marlin Chronicle: website. URL: <https://marlinchronicle.vwu.edu/sharing-culture-through-music/#:~:text=American%20rock%20and%20roll%20influenced,every%20country%20we%20went%20to> (Last accessed: 28.11.2024).
41. Simon Anholt on Competitive Identity and the Good Country. Place Brand Observer: website. URL: <https://placebrandobserver.com/simon-anholt-interview/> (Last accessed: 01.12.2024).
42. Sobel M. US International Financial Diplomacy – Past, Present, Future. Remarks given by Mark Sobel, US chairman, OMFIF at an OMFIF round table in London, 30 January 2019. URL: https://www.omfif.org/wp-content/uploads/2019/10/US-3-FINANCIAL-DIPLOMACY-REVISED-SPEECH_-220119-B.pdf (Last accessed: 01.12.2024).

43. Soft Power and American Foreign Policy. ResearchGate: website. URL: https://www.researchgate.net/publication/370318103_Soft_Power_and_American_Foreign_Policy (Last accessed: 28.11.2024).

44. Soft Power and the New Diplomacy: Analyzing Global Trends. RS Global: website. URL: <https://rsglobal.pl/index.php/ws/article/view/290/279> (Last accessed: 28.11.2024).

45. The Fourteen Points: Woodrow Wilson and the U.S. Rejection of the Treaty of Versailles. Theworldwar.org. URL: <https://www.theworldwar.org/learn/peace/fourteen-points> (Last accessed: 28.11.2024).

46. The Fulbright Program's Contemporary Relevance. Academia.edu: website. URL: https://www.academia.edu/5737080/The_Fulbright_Programs_Contemporary_Relevance (Last accessed: 28.11.2024).

47. The Future of the Dollar—and Its Role in Financial Diplomacy. Carnegie Endowment for International Peace. URL: <https://carnegieendowment.org/posts/2018/12/the-future-of-the-dollarand-its-role-in-financial-diplomacy?lang=en> (Last accessed: 01.12.2024).

48. The naval war in the American Civil War. Britannica. URL: <https://www.britannica.com/event/American-Civil-War/The-naval-war> (Last accessed: 28.11.2024).

49. The New Diplomacy: Devising a Relational Model of Public Diplomacy. Anne E. Buckle. Pursuit – The Journal of Undergraduate Research at the University of Tennessee: веб-сайт. URL: <https://trace.tennessee.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=&httpsredir=1&article=1105&context=pursuit> (Last accessed: 28.11.2024).

50. The Presidential Initiative for Democratic Renewal. USAID: website. URL: <https://www.usaid.gov/democracy/presidential-initiative-democratic-renewal> (Last accessed: 28.11.2024).

51. The Promotion of American Culture Through Hollywood Movies to the World. IJERT: website. URL: <https://www.ijert.org/research/the-promotion-of-american-culture-through-hollywood-movies-to-the-world-IJERTV1IS4194.pdf> (Last accessed: 28.11.2024).

52. The United Nations. Khan Academy. URL: <https://www.khanacademy.org/humanities/us-history/rise-to-world-power/us-wwii/a/the-united-nations> (Last accessed: 28.11.2024).

53. The United States in World War I. Khan Academy. URL: <https://www.khanacademy.org/humanities/us-history/rise-to-world-power/us-in-wwi/a/the-united-states-in-world-war-i> (Last accessed: 28.11.2024).

54. The Unmistakable Double Standard of US Foreign Policy. Inkstick Media: website. URL: <https://inkstickmedia.com/the-unmistakable-double-standard-of-us-foreign-policy/> (Last accessed: 28.11.2024).

55. This is how the world views the U.S. and China. World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/stories/2015/06/this-is-how-the-world-views-the-us-china/> (Last accessed: 26.06.2015).

56. Too Many Foreign Policy Double Standards Hurt U.S. Credibility. Cato Institute: website. URL: <https://www.cato.org/commentary/too-many-foreign-policy-double-standards-hurt-us-credibility> (Last accessed: 28.11.2024).

57. U.S. Security Assistance to Ukraine. Congressional Research Service: website. URL: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF12040> (Last accessed: 28.11.2024).

58. U.S. Share of Global Economy Over Time. Visual Capitalist: website. URL: <https://www.visualcapitalist.com/u-s-share-of-global-economy-over-time/> (Last accessed: 28.11.2024).

59. United States Establishes Economic Diplomacy Action Group to Bolster U.S. Competitiveness. URL: <https://www.state.gov/united-states-establishes-economic-diplomacy-action-group-to-bolster-u-s-competitiveness/> (Last accessed: 01.12.2024).

60. US Cultural Diplomacy. Transatlantic Cultures. URL: <https://www.transatlantic-cultures.org/pt/catalog/us-cultural-diplomacy> (Last accessed: 01.12.2024).

61. US-China Relations for the 2030s: Toward a Realistic Scenario for Coexistence. Carnegie Endowment for International Peace: website. URL: <https://carnegieendowment.org/research/2024/10/us-china-relations-for-the-2030s-toward-a-realistic-scenario-for-coexistence?lang=en> (Last accessed: 28.11.2024).

62. VOA Mission. Inside VOA: website. URL: <https://www.insidevoa.com/p/5831.html> (Last accessed: 28.11.2024).

63. Wayne T. What is Economic Diplomacy and How Does It Work? URL: <https://afsa.org/what-economic-diplomacy-and-how-does-it-work#:~:text=Economic%20statecraft%20and%20economic%20diplomacy,the%20United%20States'%20international%20policy> (Last accessed: 01.12.2024).

64. What Does Supporting Israel Mean for the US? DW: website. URL: <https://www.dw.com/en/what-does-supporting-israel-mean-for-the-us/a-70397726> (Last accessed: 28.11.2024).

65. What is the Paris Agreement? UNFCCC: website. URL: https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement?gad_source=1&gclid=Cj0KCQiAr7C6BhDRARIsAOUKifhcQGu8Npl_CKl43Y18PAKHdUD-oJ2b7AHUXfiCYgcZZoiuGV8qFhQaAqazEALw_wcB (Last accessed: 28.11.2024).

66. What Was the Manhattan Project? Scientific American. URL: <https://www.scientificamerican.com/article/what-was-the-manhattan-project/> (Last accessed: 28.11.2024).

67. Who in the USA Opposes Supporting Ukraine and Why: A Brief Summary of the Research. Texty.org.ua: website. URL: <https://texty.org.ua/fragments/112618/roller-coaster-summary/> (Last accessed: 28.11.2024).

68. Why brand? Some practical considerations for nation branding. URL: <file:///C:/Users/%D0%9F%D0%9A/Downloads/palgrave.pb.5990048.pdf> (Last accessed: 01.12.2024).

69. World War II. Britannica. URL: <https://www.britannica.com/place/United-States/World-War-II> (Last accessed: 28.11.2024).

70. Мельничук Л. Лідерство: теорія та практика. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень: веб-сайт. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/melnychuk_liderstvo.pdf (дата звернення: 28.11.2024).

71. Суть китайської стратегії «Один пояс, один шлях». ResearchGate: веб-сайт. URL: https://www.researchgate.net/publication/351486217_SUT_KITAJSKOI_STRATEGII_ODIN_POAS_ODIN_SLAH (дата звернення: 28.11.2024).